

65 centů	DENNÍ HLASATEL	SECOND CLASS POSTAGE PAID AT BERWYN, ILLINOIS
TELEFONY: (708) 749-1891 (708) 749-1898	THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD	Established 1891
6426 WEST CERMAK ROAD BERWYN, IL. 60402	Czechoslovak Daily Herald	VOL. C 1
(USPS 002670)	STŘEDA 4. LISTOPADU - Čís. 24	WEDNESDAY NOVEMBER 4, 1992

BILL CLINTON

GEORGE BUSH

H. ROSS PEROT

Srbský holocaust a americký "Rigor Mortis"

Albert Jolis
Democracy Bulletin, Fall 92

Nový Websterův slovník definuje termín "holocaust" jako "zápalnou oběť". Ve svém "Politickém slovníku" uvádí William Safire tento termín v moderním sociálně-politickém kontextu jako "hromadné vyvražďování a hubení evropského židovstva (European Jewry) nacisty". (Pozn. překl.)

Současná situace v bývalém Jugoslávii, kterou má na svědomí Srbsko, plně odpovídá zmíněné definici "holocaustu", i když se tentokrát nejedná o oběti židovského původu. Zpráva "komise o lidských právech" (Helsinki Watch) z Bosny—Hercegoviny vydaná v srpnu 1992, říká, že "hned na první pohled je zde důkaz o provádění genocidy. (O záměrné vyhlazování celých národů a národnostních skupin)

"Rigor mortis" je definován ve "Websteru" jako "ztrnutí svalstva po klinické smrti", což je vhodný termín pro označení politiky Spojených států vůči tragickým událostem v bývalé Jugoslávii. Pokud jste v pokušení toto říci, neměli byste pravdu. To ztrnuté a nehybné tělo není mrtvé. Je to ten americký gigant, který tu leží vyčerpan od křečí a zápasu se svým vlastním svědomím na straně jedné a se svými scestnými zájmy na druhé. To, co na pohled vypadá jako smrtelná křeč je stav celkové

Pokračování na str. 4

Hledání viníků a nebo předem domluvená nečistá hra

Karel Jezdinský — RFE

Koncem září zveřejnil americký deník New York Times na straně, na níž se většinou otiskují příspěvky prominentních autorů, článek Henryho Brandona, politického vědce z Brookingsova institutu ve Washingtonu, který nedávno vydal pozoruhodnou knihu Hledání nového světového řádu. Článek má v názvu otázku: "Kdo rozštěpil Československo." Zde je jeho doslovný překlad.

Většina Čechů a Slováků prožívá hluboký smutek, když pozoruje rozklad jejich federace na dvě nezávislé republiky, který má být ukončen k 1. lednu. Oba národy, hrdé na Československo, z něho učinily nejpříkladnější demokracii východní Evropy. Minulý měsíc jsem v Praze slyšel Čechy a Slováky, jak se jeden druhého hořce ptají, kdo zavinil tento nečekaný konec federace. A nepřekvapuje, že všechny výzkumy veřejného mínění ukazují, že většina Čechů a Slováků si přeje, aby pokračovala. Přehled vývoje událostí vede k závěru, že zatímco Vladimír Mečiar, lehkomyšlný premiér Slovenska, rozdělení vyprovokoval, český premiér Václav Klaus a Václav Havel, v dané době prezident, musí nést

Pokračování na str. 11

KONFRONTACE

Ing. Jaromír Thuma, Praha

Pro lidstvo bylo vždy k prospěchu srovnávání výroků velkých osobností s jejich činy. V takové analýze se ukázalo, jaká ona osobnost vsutku je, zda si vyřčená slova neprotiřečí s činy. Vzal jsem do ruky knihu Václava Havla "O lidskou identitu — rozmluvy" a při tom mne napadlo, že nebude nezajímavé právě u této naší "osobnosti" takové srovnání provést. Ke své amatérské analýze jsem si vybral text dopisu, který pan Havel napsal 8. dubna 1975 generálnímu tajemníkovi Ústředního výboru KSČ Gustavu HUSÁKOVI. Abych alespoň trochu vyloučil předpojatost, připravil jsem si k několika zásadním připomínkám V. Havla, které v uvedeném dopise zdůraznil, několik otázek a vyrazil jsem do ulic Prahy, kde jsem tyto otázky položil několika náhodně vybraným občanům. Co z toho vzešlo je uvedeno dále. Není to žádná hluboká analýza na vědeckém základě, pouze jsem se pokusil konfrontovat slova V. Havla se skutečností a získat obraz o něm samém i jeho sametovém režimu. Upozorňuji, že z 30 náhodně oslovených občanů mně odpovědělo jen pouhých 5, z toho dva jen částečně. Odpovědi jsem přiřadil, jako celek, k jednotlivým otázkám, před které uvádím nejprve citát z onoho dopisu, uvedeného ve jmenované knize.

V. HAVEL: "...Odvažuji se tvrdit, že — navzdory všem vnějším libivým faktům — vnitřně naše společnost nejen vůbec zkonzolidována není, ale upadá naopak do stále hlubší krize, do krize v leccčems nebezpečnější než

Pokračování na str. 5

Příliš dobré, aby to mohlo být pravda

Zdzislaw Ruraz
Washington Inquirer, 16. října 1992

25. září přetiskl Washington Inquirer článek z Post—Soviet and Eastern Europe od Bena Slaye, s kterým ve všem nesouhlasím, a chtěl bych se k němu stručně vyjádřit.

V krátkém článku jako je tento se nemohu tou věcí důkladně zabývat, a rád bych se vyhnul, pokud možno, statistickým údajům a jiným faktům, které by mohly čtenáře nudit.

Nicméně musím přímo říci, že není pravda, že polské hospodářství ukazuje známky trvalého zotavování. Na druhé straně je pravda, že v první polovině tohoto roku tendence polského hospodářství k horšímu polevila, ačkoliv to neznamená, že docela přestala. Po tom co hrubý domácí produkt (Gross domestic product — GDP) klesl skoro o 12 procent v roce 1990, a o 8 procent v r. 1991, jeho další pokles v tomto roce bude možná jen 2 procenta. Zpomalení poklesu výroby nemusí nutně znamenat, že stále, nepřetržitě zlepšování je za rohem.

Za prvé, kapitálové investice, které by mohly vzbudit naději, že se hospodářský stav zlepšuje, v posledních čtyřech letech neustále klesají, a

Pokračování na str. 11

■ WASHINGTON

Daňoví poplatníci zaplatili za presidentské volby \$173.7 milionu, za vše od confetti při konvencích a balonů po inseráty kandidátů.

To je cena demokracie od r. 1976, kdy národ dal svůj souhlas k financování svých presidentských voleb, aby se zabránilo přílišnému vydání a odstranilo aspoň částečně spoléhání na zvláštní zájmy bohatých dárců.

Ačkoliv nynější systém měl pomoci všem presidentským kandidátům, mají z něj největší prospěch dva hlavní kandidáti, jmenovaní stranami: Clinton utratil \$78.8 milionů od té doby co vstoupil do závodů na podzim 1991, a Bush je hned za ním s \$76.4 milionu.

Kandidáti druhých stran dostanou "matching funds" při primárních volbách a mohou kvalifikovat pro federální fondy po volbách, jestli získají přes pět procent hlasů.

Ross Perot nemá právo na daňové dolary, protože platí sám za svou kampaň — doposud \$60 milionů.

Někteří argumentují, že systém financování veřejností je dobrá myšlenka, že však z volebního procesu bohaté dárců — "fat-cat" donors neodstranila.

Poukazují na "zadní vrátka", která dovolila stranám sebrat \$72 miliony v darech od korporací, bohatých exekutiv a dělnických uní.

■ LUANDA, Angola

Společnost národů oznámila v neděli večer zastavení bojů mezi vládními vojsky a vzbouřenci v Angole, kde boje hrozily obnovením občanské války. V bojích zemřelo asi 200 osob v sobotu a v neděli v hlavním městě a jinde, jak oznámily nepotvrzené zprávy. Zdálo se, že příměří, které nabylo platnosti ve 12:01 v pondělí, bylo v ranních hodinách udržováno v Luandě, která byla jevištěm prudkých srážek po dva dny. Boje následovaly volby v září, v nichž UNITA byla vládnoucí stranou; hrozily zničit mírovou úmluvu z r. 1991 mezi stranami UNITA — Národní stranou pro úplnou nezávislost Angoly a vládnoucí stranou MPLA. Popular Movement for Liberation of Angola (Populární hnutí pro osvobození Angoly). Touto úmluvou byla zastavena občanská válka, která trvala 16 let.

Chorvatská žena v Záhřebu pláče nad hrobem svého syna, zabitého v bojích mezi Chorvaty a Srby. Ti, kteří mrtvé přežili, oslavili v neděli Den všech svatých návštěvou hřbitova.

MAYOR INTRODUCES TO CITY COUNCIL BENEFITS AND ELIGIBILITY PROGRAM FOR SENIOR CITIZENS

Mayor Richard M. Daley today introduced an ordinance to the City Council earmarking \$734,337 in grant funds from the Chicago Community Trust, awarded to the Chicago Department on Aging. These funds have been awarded to conduct a Benefits and Eligibility Checklist Program (BEC), a city-wide outreach campaign for senior citizens and their caregivers, to heighten the awareness of services and benefits which persons aged 60 and over, may be eligible for.

Daley said, "This campaign will prove to be very vital to the well being of Chicago's senior citizens. There are many government benefits that can help improve the quality of life for older persons, and this program will help ensure that they get every benefit to which they are entitled."

The program will include cooperative outreach efforts from other City departments, state, federal and private agencies, nursing homes and community organizations. The program will initially target isolated seniors and low-income minorities.

The Benefits and Eligibility Checklist (BEC) program will include a media campaign and community outreach over the next three years.

■ SARAJEVO, Bosna—Hercegovina

Začátek "týdne klidu" pod patronátem Společnosti národů, za účelem dodání zimních zásob jednomu milionu dětí ve válečném pásmu, byl v neděli zmařen boji ve střední Bosně a politickým konfliktem nad zdrojem zasláné pomoci.

Úředníci muslimské vlády v Sarajevu odmítli konvoj s částí první zimní zásilky pomoci, protože zboží bylo koupeno od srbských továrén.

Sarajevští úředníci se rozhodli podržet si příkrývky, sojové mléko a potraviny, ale poslali zpět Srby vyrobené boty a šatstvo pro 85,000 dětí, chycených jako do pastí srbským obležením.

Za příprav asi 300.000 obležených obyvatel na drsnou balkánskou zimu, dorazil první konvoj UN s příkrývkami, těžkými dětskými kabáty a injekcemi do Sarajeva v neděli, aby začal "týden klidu a pokoje".

UNICEF doufá, že ke konci listopadu rozdělí 200.000 souprav příkrývek, tuny sucharů s vysokým obsahem proteinu a dostatek mate-

riálu proti spalničkám, k naočkování 85.000 dětí, které zůstaly v Sarajevu.

■ MEXICO CITY, Mexiko

President Carlos Salinas de Gortari v neděli opatrně vyjádřil souhlas se širokými politickými změnami, které požadovala politická opozice: zahrnovaly regulování partajních financí, omezení vydání na kampaně a rovnější přístup ke zdrojům zpráv. Ve své výroční řeči

State of the Nation — nebyl Salinas specifický o tom, jaká opatření bude podporovat a dodal, že "veliké politické změny" nejsou to, co Mexiko potřebuje. Ale ve svém proslovu dal Salinas otázku politické reformy do agendy poslední třetiny svého šestiletého termínu.

Prezidenta, nebo pašu?

Budeme mít konečně někdy prezidenta, který bude skutečným představitelem občanů? Ne jen ambiciózní figurkou, které budou pro spokojenost stačit svazky medailí, řádů a titulů, bez ohledu na to odkud přicházejí? Skončí doba panoptikálních voleb prezidenta, ve které si absurdní parlament vybírá z ještě absurdnějších kandidátů?

Zatím je možno říci, že od roku 1948 máme jednoduše na prezidenty pořádnou smůlu. Jakoby slovo prezident bylo synonymem slova prezent (t.j. v češtině slangem "darebák"). Poslední kandidáti, kteří naštěstí nebyli zvoleni, měli jediný cíl. Stát se velikými, bez ohledu na svoji politickou i morální malíčkovost. Kdybychom se náhle rozhodli, že místo prezidenta si budeme volit pašu, nasadili by si klidně turban a ohlásili svoji kandidaturu. Smířme se s tím, jako občané? Pokud uplatníme své občanské právo přímé volby prezidenta, jistě si dokážeme najít takové kandidáty, mezi nimiž najdeme toho, který bude opravdu prezidentem za kterého se nebudeme muset stydět a který bude především stát za právy občanů! Nenajdou—lí se vhodní kandidáti zde doma, je mezi našimi krajany v exilu dost takových, kteří by byli mnohem lepšími prezidenty, než všichni ti nedávní dohromady.

Ing. J. Thuma, Praha

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1898 — FAX: (708) 749-1935

Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Wednesdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$30.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$28.00	6 months \$55.00	\$33.00
12 months \$80.00	\$50.00	12 months \$99.00	\$60.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny členy, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars	
3 months \$ 45.00	\$26.00
6 months \$ 84.00	\$45.00
12 months \$150.00	\$78.00

Mr. Vávra — RFE

Diskuse u kulatého stolu svobodné Evropy o ústavě České republiky se zúčastnili místopředseda české vlády a místopředseda vládní komise pro přípravu ústavy pan Jan Kalvoda, poslankyně ČNR a členka parlamentní komise pro přípravu ústavy České republiky Hana Marvanová a docent Vojtěch Cepl, proděkan právnické fakulty a člen vládní komise. Zde je část diskuse:

Mr. Vávra: V jakém stádiu jsou práce na české ústavě, co je hotovo a kde jsou jakási konfliktní, nebo kontraverzní místa?

Mr. Cepl: Pokud jde o vládní komisi, je hotov takový základní koncept, říká se možná ne úplně šťastně ideový nástin, budoucí české ústavy v představách vlády s tím, že tento koncept byl po dílčích změnách projednán celkem třikrát ve vládě, která k němu zaujala stanovisko i co do detailních připomínek a v příštím jednání vlády hodlám navrhnout k vládě, aby pověřila tuto komisi vypracováním už jakýchsi zásad ústavy.

Mr. Vávra: No a z těchto konkrétních témat, abysme — víme, že je kontraverzní téma územní uspořádání, ale v poslední, na poslední schůzi se dospělo k dohodě, pokud jde o parlament. Tak jak tedy by ten parlament budoucí měl vypadat? Paní poslankyně?

Mrs. Marvanová: Tady jste asi hovořil o posledním jednání parlamentní komise. Ráda bych upozornila, že systém práce parlamentní komise je dosti odlišný od systému práce vládní komise, protože v parlamentní komisi jsou zastoupeny poměrně všechny politické strany, které se dostaly do ČNR. Je tam 13 členů a vládní koalice ku opozici je tu 7 ku 6. Takto dopadají i některá hlasování. Pokud jde o systém práce této parlamentní komise, zatím jsme si vytýčili úkol na určité vyšší míře obecnosti stanovit základní teze, týkající se různých oblastí ústavy, moci zákonodárné, výkonné, soudní, územní samosprávy. Na několika jednáních komise jsme probírali právě tyto oblasti a dospěli jsme na posledním jednání k poměrně výrazné shodě v oblasti moci zákonodárné. Ne už taková shoda byla pokud jde o územně správní uspořádání. Pokud jde o tu moc zákonodárnou, tak jsme se poměrně velkou většinou hlasů, tedy výrazněji, než 7 ku 6 shodli na tom, že parlament by měl být dvoukomorový, že pokud jde o dělbu kompetencí mezi těmito sněmovnami, měla by být výrazná. Sněmovny by měly být diferencovány i pokud jde o volební období, o volební systém i pokud jde o dělbu kompetencí mezi těmito sněmovnami, měla by být výrazná. Sněmovny by měly být diferencovány i pokud jde o volební období, o volební systém i pokud jde tedy o jejich kompetence — vztah k vládě by měla mít jenom dolní sněmovna, tzn. poslanecká sněmovna, senát by měl mít sice nepřesně nazváno právo veta vůči poslanecké sněmovně, ve skutečnosti by vlastně byl legislativní proces dělat mezi tyto dvě sněmovny zhruba podobně, jako tomu bylo z ústavy roku 20.

Mr. Vávra: Rád bych se zeptal na důvody proč, zrovna dvoukomorový parlament? Byly tam myslím i zpočátku na to různé názory. Pan docent Cepl.

Mr. Cepl: Jednak je to ovlivněno vzorem ústavy z první republiky, tam byly dvě komory, jednak je zapotřebí vytvořit určitou brzdu nebo filtr, korekturu zákonodárství jedné komory, aby to prošlo ještě druhou, aby se nedělaly chyby, byly dokonce pokusy vytvořit určitou dělbu práce mezi těmi tělesy, ale ukázalo se velice těžké rozdělit celou množinu právních norem nějak přesně do dvou podskupin, návrhy šly ze strany ODY, aby jedna komora dělala veřejno právní legislativu, druhá převážně soukromo právní. Tenhle názor nepřevládá, taky proto, že není obvyklý, i když je velice zajímavý, protože by zvýšil výkon té legislativy. Takže hlavní důvod je, aby tady byla určitá kontrola. A druhý důvod je zachování určité kontinuity parlamentu. Ten senát by měl být volen v jiných obdobích, doplňován kontinuálně, takže by přetrvával i v období mezi volbami a kdy je parlament, kdy je poslanecká sněmovna rozpuštěna. A třetí důvod je, že patrně budou obě komory voleny na základě rozdílných dvou základních volebních systémů. Jedna na principu poměrného zastoupení, které u nás převládá a jedna na principu většinovém. Tím by se překonal dlouhý spor mezi výhodami a nevýhodami těchto dvou volebních systémů.

Mr. Vávra: Zaslých jsem takové námitky, že dvoukomorový parlament může být výhodný jaksi u zaběhlé stabilní společnosti, kde s tou společností, která potřebuje vytvářet rychle jaksi zákony, přebudovávat právní řády, vlastně takové ty dva, dvě komory, z níž každá vlastně se k těm zákonům bude vyjadřovat nutně způsobí zpomalení. Co na to?

Mr. Cepl: No, já jsem náchylný na to kývnout, ale řeknu asi toto. Je to dilema mezi jaksi okamžitým požadavkem funkčnosti v mimořádné době a mezi lépe rozdělenou zákonodárnou působností, o kteroužto roli beze sporu plní dvoukomorový parlament. Já ten názor, který jste tlumočil, do jisté míry sdílím v tom směru, že mylí se ti, kteří se domnívají, že větší část legislativní práce byla již dovršena. To není pravda. To znamená, že požadavek na rychlost a pružnost parlamentu je legitimní. Je to opravdu potřeba. To, proč různé politické strany podporují dvoukomorový parlament je motivováno velmi různě. Jedním z motivů zde dosud nezmiňným je také představa, že tvorbou druhé komory, toho senátu se vlastně předejde jakási federalizace České republiky. Že členy té druhé komory budou tak či onak v regionech, v zemích, jak to nazvete, jak líbo, zvolení zástupci. To znamená, že by se do parlamentu dostal tento ryze v podstatě federální prvek. To není koncepce vládní koalice. To je koncepce jisté části opozice, která zároveň dodává, že pokud tedy nebude

Nákladní vozidla táhnou izraelské tanky do nárazníkového pásma v jižním Libanonu. Izrael je tam začal hromadit, když bombardování muslimských partyzánů vyprovokovalo nové útoky. V srážkách zahynulo nejméně 13 osob.

ten regionální prvek přítomen, pokud nebudou senát tvořit zástupci regionu, pak nemá smysl.

Mr. Kalvoda: Ještě jedna věc, kterou se dá zvýšit ten legislativní výkon parlamentu, poněvadž je to rozměr, který můžeme do našich úvah zavést, je to konec konců také zařízení určitého odvětví lidské činnosti, které vyvíjí nějakou produkci. Ten výkon se dá zvýšit a zrychlit jinými cestami. Např. tím, že by se omezila velice vypjatá k..., která jsou na mnoha místech v naší ústavě, to znamená, že některé zákony, zejména ústavní musí být schvalovány tří pětinovou většinou všech zvolených poslanců. To je ve srovnání s jinými ústavami velice vypjaté. Pochází to z bývalé tradice, kde se proklamovala jednota strany a lidu a skoro všichni poslanci museli hlasovat pro, to samozřejmě činí tu rozhodovací činnost pomalejší a někdy to může vést k ochromení parlamentu. Čili já bych se přimlouval, aby tahle ta otázka byla také řešena — dosud je jí věnováno málo pozornosti, a je to jiný způsob, jak překonat ten nedostatek dvou parlamentů, který skutečně v sobě obsahuje nebezpečí určitého zpomalení.

Mr. Vávra: Pokud jde o dělbu jakýchsi kompetencí, nebo zájmových sfér u těch dvou komor, došlo k nějaké shodě? Bylo řečeno, že jaksi ten — ta sněmovna, ta dolní komora by se zabývala víc teda tou každodenní politikou, tzn. otázkou vlády a prostě taková ta spíš krátkodobějšími úkoly a senát spíš těmi dlouhodobými problémy.

Mr. Kalvoda: Určité obrysy se rýsují. Tak nastala už shoda v tom, že rozpočet a státní závěrečný účet bude procházet jenom poslaneckou sněmovnou, protože je teoretická otázka, jestli toto vlastně, i když mají tyto dokumenty formu zákona, jestli je to právo ve vlastním slova smyslu, jakožto pravidla lidského chování. Ale to je jeden důvod, proč to bude jenom v poslanecké sněmovně a taky jaksi ta aktivní iniciativní činnost senátu bude menší. Ty impulsy budou pocházet z poslanecké sněmovny. Zapomněl jsem říct, že taky patrně věk senátorů bude vyšší než u poslanců.

Mr. Vávra: Pokud jde o volbu do senátu, jak by měli být tedy, pokud došlo k nějaké dohodě, volení senátorů, jakým způsobem a potom jak by měl být zvolen jaksi ten první, nebo utvořen ten první senát — co bude?

Mrs. Marvanová: Pokud jde o volební systémy, tak parlamentní komise se shodla na tom, že volební systémy by měly být odlišné, do poslanecké sněmovny by se volilo poměrným systémem a do senátu většinovým systémem.

Mr. Vávra: Dobře a pokud jde teda o ten první senát, znamenalo by to nové volby, nebo se uvažuje o kooptaci z poslanců FS?

Mr. Cepl: No, já nebudu zastírat, že tady shoda prostě nepanuje. Zmínil jsem některé další motivace, které vedou některé parlamentní strany k návrhu dvoukomorového systému. Nezmiňl jsem se taktně o tom, že jedna z nich je bezpochyby také ta, jakási funkce sociálního zabezpečení parlamentních poslanců. Já to tímto lehkým tónem nechci nějak bez a priority snižovat, ale mně osobně připadá tato myšlenka nesprávná, nekorektní, připadá mi, že je to příliš ad hoc řešení, které by nemělo být právu nikdy vlastní a na vaši otázku odpovídám, že není dosaženo jaksi výslovné dohody, jak by měla být utvořena ta druhá komora. Podle mého soudu by jedno z možných řešení bylo to, že by druhá komora byla utvořena při dalších parlamentních volbách. Čili účinnost tohoto systému by se odložila do dalších parlamentních voleb. Má to ještě další legislativní úskalí, kam ty kompetence, kterými obmyslíme senát teď do té doby pokud nemá celá ta ústava nabýt účinnosti až k dalším parlamentním volbám, ale jedno z řešení to je.

Mr. Vávra: Dalším tématem je prezident a jeho pravomoce. Jste podle vašeho názoru pro jaksi silného prezidenta, nebo naopak tedy pro

paralýzy, způsobené strachem, nerozhodností, politickou zbabělostí a pokrytectvím.

Pokrytectví je nezákladnější. V následující skice se pokusíme ujasnit, jak k tomuto stavu došlo.

1. V roce 1991, když Slovinsko a Chorvatsko prohlásily svou nezávislost a Slobodan Milošević, komunistický vůdce Srbska, plánoval ofensivu proti těmto dvěma státům, které se chtěly odtrhnout, řekl Michail Gorbačov Západu, aby se do toho nemíchal — "to stay out" — a Západ poslechl. George Bush vydal prohlášení, že Jugoslávie by měla zůstat sjednocena, ve své "nynější formě", a poslal Jima Bakera do Bělehradu, aby tento vzkaz předal Miloševićovi. Tím postavil Spojené státy na společnou stranu jako Sovětský svaz, proti slovinské a chorvatské nezávislosti. Sovětská podpora srbské agrese byla tehdy jasně viditelná. Ruské sympatie k Srbsku jsou tradiční, a pokračují i dnes.

Dříve než si celý svět uvědomil, co přijde, Milošević začal svou brutální ofensivu proti Slovinsku a Chorvatsku, Západ vysílal zmatené signály o tom, kdo je vlastně útočником. Nechtěl se přiznat, na čí straně je. Uvalil embargo (obchodní blokádu) na všechny strany, a to bylo ve prospěch Srbska, které má všechny potřebné zbraně. (Odkud? otázka překl.)

Spojené státy prohlásily, že je to evropský problém, který se nikterak netýká zájmů Ameriky. Evropané byli rozděleni. Historicky, Německo bylo nakloněno Chorvatsku, zatímco Francie podporovala Srbsko. Británie, následující příklad Spojených států, nechtěla s konfliktem mít nic společného. Ačkoliv tyto rozdíly se staly časem zmatenými, nerozhodnost a nejistota vzrůstaly. Když Spojené státy prohlásily, že tento "drobný spor" na Balkáně se netýká jejich zájmů, Srbsku tím byla dána výzva k pokračování jeho dobovatelské války o vytvoření Většího Srbska. Západ, ačkoliv byl nespokojený a chabě protestoval, byl hotov nechat věci jít svou cestou.

2. Doposud měla scéna zřetelnou příchuť situace před "První světovou válkou". Západ se rozhodně díval na Balkán kukátkem devatenáctého století. Ale politikové a vojenští plánovači, zapominající na poučení z Vietnamu a z války v "Zálivu", nebrali v úvahu faktor televize. Když občané na obou stranách Atlantiku viděli nepředstavitelný horor na svých televizorech, situace se počala měnit. Politikové již nebyli v tak úplné kontrole situace. Když byli lidé ve svých přibytých svědky ukrutností, zvěrstev, které následovaly jedno za druhým — krvavé lázně ve Vukovaru, ostřelování (granáty) Dubrovniku, zabití civilistů stojících ve frontě na chléb v Sarajevu, umírání hladem vězňů v srbských koncentračních táborech, náhle odpor veřejnosti začal stoupat, až lidé začali křičet: "Dost! Dost! Skončete s takovou hrůzou!"

3. Politikové cítili, že se musejí podrobit, avšak pouze v nejmenší nutné míře. A udělali to nesměle, váhavě a nikoliv v dobré víře. Nemohli nadále udržovat fiktivní, nepravdivou domněnku, že Srbsko není útočником, uznali, že všechny strany jsou stejně zodpovědné.

Pod tlakem veřejného mínění bylo započato s dodáváním humanitární pomoci, ale s těmi nejpřísnějšími podmínkami — že pomoc musí být omezena pouze na civilisty.

Vrcholem cynického pokrytectví bylo, když se objevily zprávy o zabíjení a mučení v srbských koncentračních táborech. Spojené národy nejdříve na reportu "seděly", až zprávu někdo prozradil. Pak nařídil George Bush vyšetřování, aby bylo možno zjistit, zda Srbové systematicky zabíjeli vězně v Bosně. Všimněte si pozorně slova "systematicky". Záhloví New York Times z 23. srpna 1992 nám sdělilo toto: "Nenašel se žádný důkaz o hromadném zabíjení v srbských táborech." Zabíjení, ano. Mučení, ano. Hladovění a bití, ano. Ale nic systematického! Jaká úleva! Asistent Státního sekretáře Lawrence S. Eagleburgera dychtiv ulevit našemu svědomí nás ujistil (podle téže zprávy v New York Times) těmito slovy: "...Nejsem si jist, že bych v tomto stádiu řekl "tábor smrti", jestliže tím myslíme Auschwitz (Osvětim) nebo Belsen."

Takové srovnání má za úkol vylepšit obraz "srbského holocaustu".

A pak ty výmluvy — alibi!

ALIBI Č. 1: Spojené státy nemohou být četníkem světa

Ale ať se nám to líbí nebo nelíbí, Spojené státy jsou četníkem světa. Mohou bud' to dělat tuto špatnou práci dobře nebo špatně. Nemohou uniknout roli, kterou historie pro ně rezervovala. Paul Johnson když psal do Wall Street Journal, 28. července 1992, řekl: "Spojené státy jsou jedinou skutečnou velmocí světa. Ačkoliv se jim možná nezamlouvá být globálním četníkem křiku těch, kteří utrpěli těžké ztráty a osudu bezdomovců je neskutné odolat — pro velkorysý národ, s dlouhou tradicí idealismu a srovnatelnou reputací, aby znovu nezasáhl k záchraně postiženého lidstva."

Ovšem my Američané si budeme muset prostě zvyknout na pravdu, o které se britská veřejnost poučila před sto lety, když Gilbert a Sullivan jim v klasické baladě vysvětlili, že "Úděl četníka není právě šťastným údělem". A jak Paul Johnson dále říká: "Běda, obtíže jsou záležitostí četníka, a ochota Ameriky brát je na svá bedra je poslední nejlepší nadějí lidstva."

ALIBI Č. 2: Jestliže Evropané nejsou ochotni vést, proč by do toho měly jít Spojené státy?

Evropané budou následovat vedení Ameriky. Udělali to za války v Zálivu, a zase by to udělali. Balkán je mnohem blíže domova. Vůdcovství potřebuje silné osobnosti. Evropané, zápasící se smíšenými úspěchy ve snaze dosáhnout svého vlastního sjednocení, nemohou uznat nikoho ze

ALIBI Č. 3: Toto není konflikt, na kterém závisí zájmy Spojených států.

Zájmy Spojených států jsou globální. Mír a stabilita v Evropě byly předním zájmem Spojených států po celé dvacáté století. Byl to křiklavý zřetelný blud a klam ze strany Bushovy administrace, když oznámila, že konflikt na Balkáně nemá co dělat se zájmy Spojených států. Jestli se tento konflikt rozšíří, budou Spojené státy nevyhnutelně do něj vtázeny, ale pak budou okolnosti mnohem méně příznivé.

Jasně varování Slobodanu Miloševićovi před napadením Chorvatska, že Západ nebude trpět takovou akcí, by jí byl zabránil. Varování potřebovalo být věrohodně podporováno Společností národů pod vedením Spojených států.

ALIBI Č. 4: Nesmíme nikdy poslat pozemní vojsko Spojených států do druhé vietnamské situace. Toto je partyzánská válka. Půjdeme—li do ní, nikdy se z ní nedostaneme.

Nikdy nebylo otázkou, máme—li nebo nemáme—li poslat pozemní vojsko; otázkou bylo, má—li nebo nemá—li Západ zasáhnout pod vedením Spojených států, aby zajistil mír "v zadním dvoře" Evropy. Existuje mnoho možností bez pozemního vojska. Blokáda zbraní proti Bosně a Chorvatsku by měla být zrušena. Děla nad Sarajevem by mohla být umlčena shora, ze vzduchu. Srbským válečným letadlům a helikoptérům může být odmítnut vzdušný prostor.

Amerických pozemních sil není třeba. Celý argument o použití pozemních sil Spojených států je nemístný. Žádných pozemních vojáků nebylo použito v Afghanistanu, a přece byl náš zásah rozhodující.

ALIBI Č. 5: Nátlak na Bělehrad je z velké části neproduktivní, protože Bělehrad již nemá kontrolu nad srbským vojskem uvnitř Chorvatska a Bosny.

Toto nikoho nepřesvědčí. Tato výmluva je tak slabá, že sotva zaslouží odzvy.

Londýnská konference byla prázdnou šarádou, při níž zatímtní státní sekretář Lawrence Eagleburger mohl pronést pokrytecká slova v tom smyslu, že Spojené státy by neuznaly žádný teritoriální rozmach, kterého by Srbsko dosáhlo ozbrojenou agresi.

Avšak skrz všechnu tu mlhu, kontradike a výmluvy je možno politiku Spojených států jasně vidět. Zdá se, že sestává z veřejného mnutí rukou, krokodýlích slz a prázdných slov k uchlácholení veřejného mínění, zatímco v stejnou dobu dovolujeme Srbsku upevnit jeho vítězství.

Ukazuje to případ Milana Paniče, ministerského předsedy Srbska. Milan Panič, Američan srbského původu, se objevil na scéně jako "smírce". Veřejně se distancuje od Miloševiče, abychom věřili, že s ním nesouhlasí. Je možno předpokládat, že kdyby srbský prezident Slobodan Milošević považoval Paniče za skutečnou hrozbu, odstranil by ho bez váhání. Je to výtah "dobrého četníka — špatného četníka", podle toho jak se to hodí — ve prospěch světového mínění.

Ve "Washington Times" z 26. srpna 1992 říká Frank Gaffney Jr., ředitel Střediska pro bezpečnostní politiku — "Center for Security Policy":

Mohlo by se člověku odpustit, kdyby se divil, jak se takový barvitý občan Spojených států mohl stát ministerským předsedou Srbska. Škoda, že to nebyla náhoda. Pan Panič by dnes nebyl v úřadě v Bělehradě, kdyby nebylo kooperace — ne—li přimhouření oka ve Washingtonu.

Tato kooperace nebo shovívavost, podle Gaffneyho, zahrnovala odpuštění pokut ze strany Departmentu Státní finanční správy, pokut, které povstavly z Paničova porušení sankcí proti Srbsku. Také bylo zahrnuto povzbuzení Státního Departmentu, aby Panič nekompromitoval své americké občanství za své služby jako ministerský předseda cizí mocnosti.

Gaffney udělal následující závěr:

Ti američtí vůdcové, kteří byli srozumění s nastolením Milana Paniče v Bělehradě a s ním souhlasili, pomohli — úmyslně nebo neúmyslně — udržet zločinný režim Slobodana Miloševiče, a usnadnit jeho stále úspěšnější úsilí utvořit "Větší Srbsko". Tím se stali spolupachatelé genocidy v Bosně a Chorvatsku. Dějiny je a jejich přístup s pohrdáním vydá hanbě doposud rezervované pro ty, kteří ignorovali vznikající holocaust před nějakými padesáti lety.

Bývalá vyslankyně do Společnosti národů Jeane Kirkpatrick, když popisovala, jak Spojené státy a jejich spojenci zklamali, když se nepostavili proti srbské agresi, napsala:

"Toto demonstrování neschopnosti a impotence je nebezpečným vyzváním pro fanatické nacionalisty, možná agresory a diktátory v jiných částech Střední a Východní Evropy. Dělá to význam mezinárodních organizací, a snahy o kolektivní bezpečnost, triviálními. Podkopává to morální základy společného jednání kdekoliv.. Miloševičově vládě nesmí být dovoleno těžit z jejího násilí. Je to surové, rasistické úsilí, pro které není místa v jakémkoliv uspořádání světa, hodného zachování.

Margaret Thatcherová napsala v New York Times:

"Předstírání, že Srbsko nemá nic společného s tím, co se děje v Bosně, je prostě předstírání... Někteří tvrdí, že Západ nemůže nic dělat, ledaže bychom byli hotoví vzít na sebe riziko permanentně se zavázat ke konfliktu vietnamského nebo libanonského stylu, a k potenciálně vysokým ztrátám na životech. To je částečně panikařství a částečně výmluva za nečinnost. Je velký rozdíl mezi všestrannou pozemní invazí jako "Desert Storm", a řadou vojenských zásahů od zrušení blokády

všechny, jež z naší moderní historie pamatujeme..." (str. 20)

Reportážní otázka 1: Dobrý den, dovolte mi položit vám několik otázek. Myslíte si, že se naše společnost oproti minulosti od listopadu 89 nějak vnitřně zkonolidovala a vybědla krize, do které ji vlekl komunistický režim? Můžete mi před odpovědí říci své jméno, povolání a věk?

Občan A: Jméno vám neřeknu, jsem v důchodu a je mi 72 let. Ptáte se na konzolidaci. Prosím vás, jaká konzolidace? Je tu ještě větší binec, než býval a ve všem. Každý si dělá co chce, večer se člověk bojí vyjít na ulici, aby ho někdo nepřepadl a neobral o poslední korunu. Kdejakéj komunistickéj funkcionář je dnes velikej kapitalista a my důchodci za chvíli budeme chodit žebrot.

Občanka B: Jsem inženýrka, je mi 52 let, jméno nechtějte, to vám říkat nebudu. Žádnou konzolidaci jsem nepostřehla, všechno se třští, republika se rozpadá a lidi jsou na sebe zlí, jako pomínutí psi.

Občan C: Jestli nechceš dostat přes hubu, tak padej. (muž středního věku v montérkách — po jeho upozornění jsem ustoupil do bezpečí)

Občan D: Jméno vám klidně řeknu, ale napiště jen iniciály M.R. Je mi 20 let a studuji na technice. Co myslíte tou konzolidací? O té vždycky mluvili komunisté. Ti stále něco konzolidovali. Jak to vidím já, o nějaké konzolidaci se nedá u nás mluvit. Jen nová šlechta, která se dostala k moci, si zkonolidovala pro sebe tučná koryta. Já jsem na Národní třídě nebyl, viděl jsem to pak jen v televizi ze záběrů, ale pochybuji, že někdo z těch, kteří tam dostávali přes hlavu od bolševiků, z toho dneska něco má. Nanejvýš nemilou vzpomínku a hodně trpkosti z dalšího vývoje. Získali jen kariériste, kteří po listopadu vylezli ze svých děr a přizpůsobili se. A komunisti, ti se pohodlně zlegalizovali a najednou jsou čisti, jako horská říčka. Je to hnus! A vy se ptáte na nějakou konzolidaci.

Občan E: Děte s tím do hajzlu. Naše strana neměla žádný ty intelektuály šetřit a bejval by klid. Vzali jste nám všechno, co jsme po tolik roků budovali. Tak děte do hajzlu. (starší, dost blahobytně vypadající pán, nastupující do mercedesu s čs. značkou)

V. HAVEL: "...Základní otázka, kterou si tu je třeba položit, zní: Proč se vlastně lidé chovají tak, jak se chovají; proč dělají vše to, co ve svém souhrnu vytváří ten imponující dojem totálně jednotné společnosti, totálně podporující svou vládu? Myslím, že každému nepředpojatému pozorovateli je odpověď zřejmá: žene je k tomu strach..." (str. 20).

Reportážní otázka 2: Za komunistů byli lidé podle Václava Havla ve svém konání značně ovlivňováni strachem z vládnoucí moci. Myslíte si, že dnes je již situace jiná?

Občan A: Podívejte se, já jsem byl jen obyčejnej zedník. Ve straně jsem nikdy nebyl a díky tomu jsem také zůstal celý život jen u těch svých cihel. Říkáte strach, jo to bejvávalo, i když tak hrozný to zase nebylo. Veřejně se lidi báli moc mluvit, ale večer se toho někdy řeklo v hospodě tolik, že by to stačilo na kriminál na pár set let. Nikdo nikoho neprásknul. Znali jsme se, když přišel někdo cizí, nebo někdo koho jsme znali jako mrvu, tak se mluvilo o ženských. Ted' sice nemáme strach z kriminálu, ale jak přežijem. A to je mnohem horší strach. Nahoře jsou zase ti samí, přidalo se pár nových tváří, kolektivně tloustnou, to je nejlíp vidět, když porovnáte jejich fotky z osmdesátého devátého a tím, jak jsou ted' vypaseni v televizi. Jezdí si koupat zadky na ty Kanárské ostrovy a člověk, který leta musel držet hubu a jen dřít, si nemůže pomalu ani vyjet z Prahy na Dobříš do lesa na houby. Nechtěl bych zpátky komunisty za žádnou cenu, ale těm novým věřím ještě míň. Kam nás dovedou, to si ani nedovedu představit.

Občanka B: Strach měl každý normální člověk. Neměli jej jen ti, kteří patřili ke komunistům. I když i ti se báli někdy jeden druhého. Dnes mám strach z toho, co bude dál. Obávám se, abychom nezůstali ve vlastní zemi jen námezdními dělníky cizích kapitalistů a za čas nemuseli tady doma začít hajlovat. Je to tu samá německá firma, k nám se jezdí vykrmovat, pro ně cena oběda v restauraci nic neznamená, ale já musím nakupovat pro rodinu a vařit a málokdo si dokáže představit, jak musíme počítat s každým rohlíkem. A je to každý měsíc horší. Zdražuje se nenápadně to, či ono a týden před braním máme dals. A z toho také jde strach.

Občan D: Od rodičů vím, že měli strach mi doma říci něco o minulosti naší republiky, abych ve škole něco neplácl, co by se soudružce učitelce nelíbilo a byl průšvih. Když jsem s něčím ze školy přišel, táta se sebral, bouchl dveřma a šel se zavřít do koupelny. Tenkrát jsem to nechápal. To, že jej mnoho věcí žralo, to jsem pochopil až později. Měl zlost, ale také strach a jako chlap se styděl, že musí mlčet. A dneska? Lidé se zase bojí. Někdo se bojí, aby neztratil práci, starší mají strach jak vyjdou s penzi, když je vše stále dražší a dražší a já sám mám strach, zda vůbec seženu

pořádné místo, až dostuduju. A kde vezmu na byt a jeho vybavení, kdybych se chtěl oženit.

V. HAVEL: "...Je—li strach v pozadí sebeobraně snahy člověka zachránit to, co má, pak stále častěji můžeme pozorovat, že hlavním motorem jeho útočné snahy získat to, co dosud nemá, se stává sobectví a kariérismus. Zdá se, že málokdy v poslední době dával společenský systém tak otevřeně a bez zábrán příležitost uplatnit se lidem ochotným hlásit se kdykoliv k čemukoli, pokud jim to přináší užitek; lidem bezzásadovým a bezpáteřným, ochotným z touhy po moci a osobním prospěchu udělat cokoli; lidem lokajského založení, kterým nevádí jakékoliv sebeponížení a kteří jsou kdykoli připraveni obětovat své bližní i vlastní čest příležitosti zalíbit se mocným. Za těchto okolností není náhoda, že tolik veřejných a mocenských funkcí je právě dnes obsazeno známými kariéristy, oportunisty, hochštaplery a lidmi s máslem na hlavě. Anebo prostě typickými kolaboranty, to jest těmi, kteří mají zvláštní schopnost za jakékoliv situace vždy znovu přesvědčit sebe samé, že svou špinavou prací tak zvaně něco zachraňují, nebo že alespoň zabraňují horším, aby obsadili jejich místa. Za těchto okolností není konečně ani náhoda, že právě dnes dosáhla dosud nejvyššího stupně, jaký za poslední desetiletí pamatujeme zkorumpovanost nejhrůznějších veřejných činitelů, jejich ochota zcela otevřeně, za cokoli brát úplatky a uplatňovat při svém rozhodování bez ostychu především ta hlediska, jež jim diktují jejich nejhrůznější zistně osobní zájmy..." (str. 24)

Reportážní otázka 3: Doba komunismu byla dobou korupce a zneužívání postavení funkcionářů KSČ k jejich osobnímu prospěchu. Již jsme se zbavili různých udavačů a spolupracovníků StB. Jaký myslíte, že bude další vývoj v této oblasti? Dokážeme se komplexně očistit ode všech, kteří v minulosti nám všem jen škodili?

Občan A: Bud' jste najivní, nebo jste provokatér. Ničeho jsme se přece nezbavili. Tamti kradli skrytě, tihle kradou veřejně. Tak jaké řeči. Komunisti se drží, jako vši v kožiše a jen se nám vysmívají. A náš bejvalej prezident, ted' Havel, jim od začátku jen nahrával. A ted' se s nima zase paktuje, jen aby se mohl vrátit na Hrad a na Vikárku. Po listopadu všichni kecali, jaký jsou demokrati, ale je to jedna pakáž, jeden za osumnáct a druhý bez dvou za dvacet. A dejte mi už pokoj, tohle stejně nemá cenu, páni nahoře si stejně udělaj sví a jeden druhého nepodrazí.

Občanka B: Jak se můžeme očistit, když se s tím nikdy nezačalo. To jen obětováli Štěpána, aby se neřeklo a podívejte se dnes. Již je venku a zase se vrtá do politiky. Protože jim to dovolili, protože nad nimi všichni drželi ochrannou ruku. Nechtěla jsem věřit, že by celá ta revoluce v listopadu 89 mohla být domluveným trikem, ale dnes tomu věřím. Vidím to tam, kde pracuji. Bývalý ředitel našeho bývalého národního podniku je dnes majitelem většiny akcií akciovky, kterou z toho rychle udělali a jaký to býval kádr. Zasedal i v městském výboru KSČ! Pan Havel jim všem dal šanci a oni to dokonale využili. Tak věřím, že to z jeho strany nebylo tak docela nevinné. A svět věří, že tady máme demokracii. Houbeles máme.

Občan D: Zajděte mezi studenty a uslyšíte, co si myslí. Nikoho jsme se zatím z těch minulých nezbavili. Ti mají dnes ještě teplejší místa, než měli dříve. Jsou všude, kde to sype. A ještě se ohánějí lidskými právy, tím, co tak dlouho potlačovali. Těch se asi nezbavíme nikdy. Vždy se najde někdo, kdo je zaštití a ochrání. Většina z nás, studentů, už dávno ztratila chuť se nějak angažovat. Slušný člověk nemá tu nejmenší naději, že se jeho hlasu dostane sluchu. I když budete mít plné ruce důkazů o zločinech někoho, byl—li to komunist, tak to vyhraje a vám ještě nasadí psí hlavu. To je ta pravá realita, pane redaktore. A ještě vám něco řeknu. Myslíte si, že z toho, co jsem řekl, stejně nic neuveřejníte, že to byla jen ztráta času, ale bral jsem to, trochu jako hec. Řekněte mi, které noviny vám to tady budou ochotny zveřejnit. Nashledanou! (a odkráčel dříve, než jsem mu mohl sdělit, že reportáž je pro Nedělní Hlasatel z Chicaga)

Jak celou reportáž uzavřít, jak zhodnotit to, co bylo řečeno? Jak se ukazuje, to, co pan V. HAVEL vytýkal v roce 1975 Gustavu HUSÁKOVÍ, nebylo nikdy odstraněno, jen se situace ještě více zaostřila a po pravdě řečeno zhoršila. V ekonomické oblasti rodin i v etice politiků. Ptám se tedy nyní, proč se pan V. HAVEL po listopadu 89 nezasadil o odstranění všech nešvarů, které dříve kritizoval? Slova zůstala jen slovy a čin se nedostavil. Pan HAVEL jednoduše zahrál pořádnou habad'uru na všechny občany, bez uzardění. A chystá se v tom pokračovat. Není to také projev kariérismu bolševického typu?

Srbský holocaust a ...

zbrani do Bosny a opatřením zbrani bosenskými vojákům, po přímé útoky na vojenské objekty a komunikace.

Udržování míru a bezpečnosti v Evropě bylo důležitou částí naší národní politiky po celé dvacáté století. Abychom zajistili mír, bojovali jsme ve dvou krvavých válkách, utrpěli jsme nesčetné ztráty na životech, a snaželi jsme 40 let ozbrojené "studené války" se Sovětským svazem. Po celou tu dobu někteří z nás argumentovali a protestovali, říkajíce: "Nemáme tam co dělat. At' si to vyřídí sami mezi sebou." I dnes to někteří říkají. Někteří jsou konzervativní. My říkáme, že nemají pravdu.

Dějiny nás učí jinak. Jde tu i o osud Ameriky!

Američané, povstaňte! Pro Bosnu už nezbývá mnoho času!

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community Since 1921

- 24 Hour Cash Station
- Two Locations
- Free Parking
- Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

A PINNACLE BANK

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero
Cicero, Illinois 60650, Phone 780-5000, Member FDIC

Krajina domova

Jaroslav Stára

V podstatě každý člověk má v sobě poutnické nitro s přeplněným hatohem touhy. A někdy v té bohaté chvíli, kdy lesy z blízkých dálek volají svými zelenými velikány i prochvívajícímí houštinami, a nastražené uši zachytí přes pole a louky vábíci hebký šumot hladin rybníků, těch zrcadel krajiny, člověk náhle rázně vykročí z jistoty domova s pevnou střechou do širošíř krajiny. Jen tak nalahko, s fotoaparát, notesem a tužkou — ale především s jemným seismografem svého srdce, toužícím po kráse a úmí i po radosti.

Ne, domov lehkoměrně neopouští, pouze jej rozšiřuje o vlnící se pole, vonící louky, přátelské lesy s parfémem pryskyřice, čeřící se rybníky a zpívající háje — celý ten kraj stává se mu domovem.

Domov není jenom místem, kde se člověk narodil a žije, anebo se jen občas vrací pro povzbuzení a pohlázení. Domov je vždycky pokladem srdce i duše, mincí nejryzejší hodnoty.

A tak člověk jde tichými cestami jižních Čech pod baldachýny vlajícími něžných bříz, kolem jeřábů, trnek a hohů i šjpkových keřů ke hrázím s nezdojnými duby. Přejde Šlechtův rybník, přejde polovypuštěný Svítal (jenž kdysi mezi lesy prosvítal) s proteplenou vodou pro osvěžení těl znavených potem a prací na polích a s lesním dřevem. Přijme každého a jemnými dotyky pohladí.

A poutník jde, s očištěným povrchem těla, do tajemného království stromů a klidných pasek. Vosecký les, jehož hranice bývaly kdysi značeny osekáním, láká vždy nejvíce. Vítá každého, ale tichého jedince s dobrou vůlí podaruje obzvláště štědrě. Stáné stromy vrzavě zamávají, mechy se pod chodidly měkce pohupují, kapradí se otírá o lýtko — tohoto člověka vítá, přilákal ho snad hlas plaché kukačky — ale jistě především touha volající po klidné radosti. Na pasekách proteplených sluncem čekají černé korálky horůvek, červené trávničky, rozložitě houby a v pozdější části roku vřes.

Mám tam svá místa, kde se seznamuji s některými z dvanácti tajemství lesa. Chodívám se tam potěšit s větrnými tanečnicemi sasankami, hledám prhy, obcháším šřavelové koberce — snad o některé svatojánské noci se zajdu přesvědčit, jak je to vlastně se zlatým květem kapradě, jenž přináší nálezci nezměrnou moc. — Pro skutečně vidoucí oči má les mnohá tajemství...

Obejdu titěrný rybník Kameníček s lyskami a vázkami a pak Boční, jehož hráz je zdobena rozložitými pupavami, těmi erbov-

Pokračování na str. 7

JAN MORÁVEK DIVOČINA

ROMÁN

„Jen se nepřetvařuj, však ty víš dobře, co ti chci! Pamatuj si, co ti dnes naposled říkám! Ještě jednou tě uvidím s tím klukem hajnovským a je konec!“

„Jaký konec?“ vykřikla, ale nemohla zakrýt úzkost.

„S ním!“

„Lojzo!“ zastenala.

Zašklebil se vítězně, ale její úzkost o Karla jej vydráždila k novému výbuchu:

„Zastřelím ho jako štěně!“

„A zavrou tě nebo pověsí na šibenici!“ pokusila se ho odrazit, přemáhajíc svůj strach, aby docela neprohrála.

Zachechtal se opovržlivě:

„Napřed mě ale musejí chytnout a dokázat mi, že jsem ho bouchnul já! S těmi strašáky na mě nechod! Ostatně, to už bude má věc. Já ti jenom naposled říkám, že ho s tebou nechci vidět! Slyšelas to doma už několikrát, ale dokud ti tatík nezvochluje záda, nedáš pokoj. Nemysli si, že budu lidem pro bláznů! Každý ví, že tě chci —“

„Ale já tě nechci!“ překřikla ho uražená.

„To jsi měla vědět dříve a nevodit mě za nos, dnes je na to pozdě! O to se nebudeme hádat. Já tě chci a basta — to je hlavní a to se také stane! Oni ti již doma narovnájí hlavu! Ostatně, ty rozmary tě brzy přejdou a přijde zase rozum.“

Neodpovídala, náhle se cítila slabá, v bezmocném zajetí nepřiznivých poměrů a okolností. Lojza si mohl skutečně troufat, neboť v této záležitosti vše nasvědčovalo jeho vítězství. Zmatené se rozhlížela kolem, hledajíc marně spásné východisko.

Pozoroval ji, pěknou, rovně urostlou, nikoli udřenou prací, jako byly jiné holky ze vsi, s malými tuhými ňadry a jemnou tváří s plavým odleskem. Bolestný tah kolem úst a svit úzkosti v čarovně modrých očích zapaloval mu srdce i smysl. Zkročil v náhlé touze po ní a hlas mu potměněl vášnivou lačností.

„Mařeno —“ domlouval jí, natahuje po ní hladové ruce, jejichž dlaně zrovna bolely touhou — „měj už přece jednou rozum! Víš, že si tě chci vzít, jen co si odbydu odvody!“

Jiná holka by brala všemi desíty, jen ty děláš takové drahoty! Copak se u nás budeš mít špatně? Pepinu vydáme, táta mi předá chalupu a budeš hospodyní! Mařeno — hergot — přece nejsem šereda, nebo ňakej“ marně hledal výraz, konečně vyrazil — „ňakej protiva, abys mne nesnesla! Nedělej ze mne horšího, než jsem! No, slyšíš?“

Přistoupil až k ní a sevřel ji v bocích. Vymanila se mu prudce a rozervaně vykřikla:

„Jsi zlý až běda! To bych se s tebou měla . . .!“

Neurazil se, považoval její námitky dokonce za ústup. Zvykl si už za delší čas, co za ní chodil, na takové jednání. Ostatní děvčata také se tak bránila drsným chasníkům, i když je měla ráda, neboť bývala obvykle dobývána chlapskou silou a vášní, zřídka jen pokorou a něhou lásky. Neodpovídal tomu ani drsný život tohoto plemene, žijícího v zapalém kraji lesů a dravé vody.

„Budu takovým, jakým si mě uděláš —“ pokračoval s neochvějnou jistotou a převahou, jaká byla vrozena všem zdejšími mužům v poměru k ženě.

Rozhodovala vůle muže, žena se vždy podřizovala. Kde to bylo obráceně, byl muž celému světu pro posměch. Poroba ženy, její nevolnictví přenášelo se i na vlastní nejmítnější záležitosti. Neměla vlastního já, aniž to věděla, neboť vyrůstala už v tom otrokářském názoru, ba rodila se už nížší. S'oužila muži ve všem a všude. Která se vymkla z tohoto ponižujícího řádu a vybojovala si samostatnost, byla všem směle k posměchu než k podivu, jako výstřední, ne-normální, neženská.

Proto podléhala Lojzovi i Mařena. Marně těkala po kraji lesa, hledajíc Karla, po němž volalo její srdce. Neobjevoval se, byl jako milý sen zapadlý v temnu noci, kdežto Lojza byl skutečností bílého dne a života, těžkého života, který nastupovala po bezstarostném dětství . . .

Unavená a zatlačena odbyla ho hořce:

„Dej mi už pokoj! Poroučíš mi, jako bych už byla tvoje! Kdo ti dal k tomu právo? Myslíš, když se naši s vašimi do-rozumeu? To ještě není všechno . . .“

Umlčel ji pohrdavým úsměvem, neboť oba věděli, že rozhodnutí rodičů je skutečně v jejich záležitosti všim.

„Co bychom se hádali,“ končil rozmluvu zdánlivě klidně a rozvázně. „Ty budeš zase jiná, až přijdu večer k vám.“

Svřela hlavu. Měl pravdu. Až přijde k nim a bude sedět navečer na lavičce před štítem, bude pokorná a usměvavá a přístupná jako by Karla v srdci vůbec neměla. Ani pohledem nebude odporovat tichému ujednání rodičů a mlčky celému světu potvrdí, že souhlasí jít za Lojzou. Vzepřít se pro Karla? Jaká bláhovost! Dadova dcera a syn hajného! To je jen žert, hra s její strany a směšné bláznění toho výrostka, který za ní běhá, pro smích a zábavu.

„Kdy poženeš domů?“ dotazoval se Lojza už klidně, jako by vládla mezi nimi nejlepší shoda.

„Až budu chtít!“ odbyla ho nevrle.

Kroutil furiantsky cigaretu a pohvizdoval. Chtělo se mu u ní zůstat, ale nemohl stále podlízat a prosit o slovíčko. Švihl holí a řekl:

„Tak s bohem — lepší, budeš-li sama, ono tě to do večera přejde!“

Neodpověděla a on rychle seběhl s meze. Nedívala se za

ním, odešla opačným směrem za dobyt看, aby věděl, že se ho ráda zbavila. Lojza však ji ještě dlouho pozoroval, skryt za jalovčím v záhybu stráně. Když však se přesvědčil, že nehybně sedí na mezi a v polích pod panským íesem je taky čisto, odešel do vsi.

Slunce, už zardělé, sklánělo se k západu, viselo nad starou a mohutnou hruškou planičkou na Vácově mezi, jejíž stín rozplýval se po šedivém strništi jak inkoustová skvrna v pijáku. Kopečky šípčí a trnek a černé kuzele štíhlých keřů jalovce kreslily po jasné stráni podivné siluety. Pavučiny babího léta leskly se po čerstvých oranicích, zarůstajících spoře bledězeleným mlázím. Přes pokosenou louku z nízkého borůvčí naproti za cestou vyběhl zajíc na podvečerní pašu. V olšínách u potoka zahvízdal nářikavě kos. Odpolední stesk houstl v těžký smutek . . .

Všechn Mařenin bol se slil v písničku, která jí sama vystála z chaosu myšlenek a úzkosti o Karla. Pěla si ji tiše, halila se do ní jako do smutečného rubáše a jitič svou bolest, uvoloňovala zadržovaný proud konejšivých slz. Dívala se k lesu, jako by tam čekal Karel a ona ho varovala:

„Nechodívej sám přes zelený háj,
vem si sebou kamarády, nechodívej sám . . .“

Napadlo ji, že je sám, že ani kamaráda v těch lesích nemá, a zavzlykala mocnou vlnou lítosti.

„V zeleném háji na tě čekají,
až půjdeš k své nejmilejší, tak tě zabějí . . .“

A jasně viděla Lojzu s kamarády, jak ve smrči před hradbou čekají. Ale Karel se nebál, neohroženě vyběhl ze vrat na cestu.

„Nebojím já se, postavím já se,
mám šavličku ocelovou, vysekám já se . . .!“

Vztrhuje k němu prosebně ruce:

„Nevysekáš se, je jich na tě moc,
že nebudeš moci dát milce dobrou noc . . .“

Kaucl se nevrací, Karel jde od lesa do polí a zpívá:

„Dobrou noc dávám závozkým pannám,
a tu svoji nejmilejší celou zulíbám . . .“

Vzlykala dojetím v bolestně sladké představě, že spočívá v jeho náruči a že ji líbá, žhavě a horoucně, jak nikdy nepoznala, a jak ji nikdy, on nasmělý, nepolíbil . . .

A pak, všechna shrnuta v sebe, se strašlivým obrazem Karla na zemi, pod ztichlými stromy hrůzou, došeptala si konec písničky:

„Druhý den ráno noviny jdou ven,
že miláček v černém lese ležt zavražděn . . .“

Chladný stín padl na mez a údolí pod ní. Černý koš husté planičky zakryl rudý kotouč slunce. Chlad zadýchal po polích a pastvinách. V oranicích se bázně rozkřičely ko-roptve . . .

Probrala se ze záchvatu bolesti. Zdálo se jí, že stojí kdesi velmi daleko a dívá se na tuto mez, osluněnou podzimmím sluncem. Viděla se, jak tu sedí s Karlem, který jako vždy opatrně přišel tam naproti z lesů navštívit ji. Znali se už ze školy, ale teprve předloni si uvědomili, že se mají rádi. Vyhlédávali se nenápadně, v neděli ve městě při návštěvě kostela, při zábavách, na pastvě. Báli se lidí a styděli se za svou lásku, jako se mladí obvykle stydí. Pane Bože, jaká to byla láska! Dlouho trvalo, než jí řekl, že jí má rád a osmělil se vzít si polibek, jako když hostii přijímá. Jen jí za ruce chytal, drtl je ve svých a mluvil hloupoučké nesmysly. Nebo se jen díval a usmíval a desetkrát opakoval: „Má-řo, Mařenko, Mářo . . .!“ Často propadal těžkému smutku a úpěnlivě jí prosil, aby se nevzdávala a počkala na něho, až si odbude vojenskou službu a dostane někde na panství hajnovku. Jindy jí zpíval takové krásné zamilované písničky, bůhví kde se je naučil, snad je sám skládal. Přinášel jí je napsané na památku. A při tom dával pozor na všechny strany jako ostříž, protože chlapi s Lojzou po něm páslí. Chtěli mu nabít, ale on jim vždycky šťastně unikl. Bylo by jich muselo být desetkrát tolik a museli by mít tak bystré nohy a ocelová prsa jako on. Jaký je to hezký a hodný chlapec! Jaké štěstí žít s ním mimo svět v zapadlé hajnovce jako v ráji . . .! Ale to je jen sen, to je jen sen! Jí čeká jenom dřina v chalupě, v Kubelíkově chalupě . . . A nyní jasně postřehla své místo, místo, odkud se dívá na krásný obraz svého mládí na mezi jejich pole. Viděla se udřená a nešťastná na poli před Kubelíkovou chalupou jako Lojzova žena. Stála tam jako zajatá a dívala se přes řeku a stráně sem na Pícka, hledajíc tu své krásné mládí . . .

Zamrazilo ji děsem i skutečným chladem. Vše se v ní zhroutilo. Zvedla bič z orosené trávy a šla za dobyt看. Kráva, stará „červenka“, táhle zabučela, jako by jí volala a připomínala, že už je čas vrátit se domů. Šla posl íšně, co jiného jí zbývalo?

Z. křiklá, slabá, vracela se ze snů do života . . .

IV

Starý Vinecký, nebo Dada, jak se mu říkalo po chalupě anebo spíše po pradědkovi, který byl původem Rus (zůstal zde po napoleonských válkách, místo ano říkal po rusku da dá, což se lidem, milujícím přezdívky, hodilo, aby ho

DIVOČINA...

překřtili na Dada), vychrtlý padesátník kostnaté hlavy s odchlíplými ušima, s propadlým břichem a podlomenými nohama, hekaje vyvlékl se z vrátek chalupy na lavičku před štítem. Tu bylo jeho nejmilejší místo, odtud hlídal celou ves. Kolem vedla silnice k přívozu a Dada viděl nejen zájezd hospodu na břehu řeky, ale celou hořejší část vesnice, rozloženou po obou stranách Sázavy, domky a chalupy v zahradách po stráních a dále na sevřeném obzoru oblouk lesa. Nic mu neušlo, ačkoli už špatně viděl. Na pravém oku měl bílý zákal „cink“, střítko mu v něm jednou při hašení vřelé vápno. Tato nehoda velmi změnila jeho dosavadní život: rozloučil se s flintou a přestal pytláčit. Do té doby byl nenapravitelným pytlákem, který se nebal ani arestu. Od pytláctví ho neodvedla ani dušnost a zkrivení na páteři, kterou utrpěl za prapodivných okolností. Před deseti lety jednoho letního večera čekal na zajíce. Náhle se strhla bouřka a on se schoval pod starou hrušku na mezi. Dvů hrušky však udeřil blesk a Dada omráčil. Probral se ze mdlob až k ránu, ale nemohl se už narovnat. Břicho měl vražené dovnitř, proláklé jako mísu a kříž ohnutý jako oblouk od pily. Tak zkrivený už zůstal, celkem mu to nevažilo, huře, že od té doby trpěl dušností. I hlas se mu změnil, zněl dutě jako z hrobu a proto mu také říkali „doutnivý.“

V čtyřiceti letech stal se invalidou. Což, on toho nikdy mnoho nenadělal, v chalupě a na polích musela to odříci žena, dva dospělí chlapi, Franta a Eman, a částečně i nejmłodší Mařena. Částečně jen proto, že byla mazánek a nějak jemnější než obhroublí kluci. Svým plavým zjevem a pomněnkovými očima byla podobná Panence Marii na obraze v komoře a Dadova k pohoršení sousedek nepřestala na to poukazovat:

„Pámbu mě netrestej!“ křičovala se, obracejíc oči k nebi. „Ale jen se na ni dobře podívejte, zrovna ty oči a vlasy, celá Panenka Marijá...“

Starý Dada se jí dášsky pochechtával a kluci se zlobili, že jim dělá ostudu. Mařeně to sice lahodilo, jenom se bála, aby jí proto nějak nepřezdíli. V tomto případě však posměvčákové nenašli případného názvu.

Její táta, sám největší jízlivec ze vsi, marně hledal pro ni nějaké hanlivé přívlastky pro chvíle zlosti. Ačkoliv za své stále prázdné na lavičce před štítem v létě a v zimě u okna neb na peci, vyšpekuloval konečně pro každého trefnou přezdívku, s Mařenou vztážmo k Panence Marii měl smůlu. Konečně jí nazval „svatou“. Ale to jí zůstalo jen doma, neboť Mařena byla skutečně hodná holka a vyčítaná svatost nijak pohoršlivě nekонтрastovala s jejím tichým a mírným zjevem.

Vyvlékl se tedy Dada toho nedělního odpůldne na lavičku a pátral po okolí. V chalupě bylo ticho a jemu se stýskalo po společnosti. Leč i vesnice byla dnes jako po vymření. Chasa, besedující obyčejně na kládách před hospodou, rozešla se po radovánkách a mužští mazali v hospodách karty. Ve vrátcích nebo na schodech přede dveřmi seděly jen ženské, krčily se a natřásaly jako slepice, když se popeli v písku. Po těch Dada netoužil, z těch kromě klepů a mrzutosti nic nekouká, kdežto on potřebuje někoho, kdo by mu dal aspoň nacpat a zapálit fajfku.

Vytáhl z odřeného rezavého kabátu popraskanou porculánovou dýmku s obrázkem pytláka za stromem, sáhl do šosu pro pytlík s tabákem, ale nechal jej tam hekaje, nepřijde-li přece někdo, kdo by mu dal nacpat. Říkal si v duchu: Přijde — nepřijde? a pociťoval z čekání takovou rozkoš, jako když čekal s puškou na zajíce nebo s vlasce n na rybu. Mysky mu klapaly touhou po řízném bafnut, ale přece se spanoval a olizoval špičku dýmky jen na prázdno.

Dada nebyl jídáš jenom svou jízlivostí, ale také lakotou. Lačnost po cizím vedla ho až ke krádežím. Jeho shánčivost a bezednost byla příslovečná. Dokud byl zdrav a silný, kradl z panských polí a lesa jako straka. Kradl i sousedům. Říkali o něm, že by ukradl i nos mezi očima. Kradl i bezcenné věci a sbíral takové předměty, který jiný odhazoval. Půda, kolny a kdejaký kout chalupy byly zaplněny nejruznějším haramburdím. Pod základy ležely hromádky hřebíků, starých podkov a šroubů, kroužků, zákolníčků, různého kování a podobných věcí od železa, které sesbíral za leta své nečinnosti na silnici. To byli jeho poklady, v těch střepech a rezavé rachotě se v prázdných chvílích přehraboval a vše podle druhu a velikosti třídil. Jak byl šťasten, když synové skutečně mohli něčeho z toho použít při správě v hospodářství anebo když někdo přišel:

„Strojdo, potřeboval bych takovýhle šroubek, nemáte ho snad náhodou na skladě?“

Ochotně běžel na půdu a přinesl ne jeden, ale hned několik šroubků, aby si vydělal na tabáček.

Zneužívali jeho chamtivosti k zábavě. Mužští telkující v kovárně navedli kováře, aby poslal k Dadovi, má-li náhodou podkovu té a té velikosti, že ji narychlo potřebuje. Dada se za chvíli přišťátral s košíkem podkov.

„Tě se, mistře, na to podívejte...“

Kovář, jako by nerozuměl, vyvalil oči.

„Co tím mám, strejdo, dělat? Snad nechcete, abych vás oklamal?“

Chlapi propukli v bohupustý smích, až se kovárna otřásala. Dada pochopil, že si z něho ztropili žert a nadávaje jako špaček vlekl se s košíkem podkov zpět. Byl opatrnější. Mamonil lále a když nic jiného, smetal suché křavince a kobyly do hnoje. To mu schvalovala žena i synové.

Nejšťastnější byl, mohl-li v hospodě vzít s talíře housku, nebo upít piva. Dal si nalít čtvrt litru piva do půllitrové sklenice, aby měl výmluvu, že se zmýlil, když sáhl po skle-

nici sousedově. Dovedl si také zavdávat, aniž byl vyzván, a zmátl-li se někdo a podal mu sklenici, aby mu připil na zdraví, vyzunkl ji až do dna. Pít a jíst uměl znamenitě, bůhví, kam se to v jeho sraženém břichu podělo! V hospodě také na něho často políčili. Vidouce ho přicházet, naplnili sklenice zvětralými slivkami a na vrch dali kopeček čerstvé pěny. Někdo, kdo byl nejméně podezřelý, nabídl slivky Dadovi k připití. Při druhém a třetím loku sice poznal, co mu namíchali, ale nepovolil a vypil všechno. Pak, utřev si propadlá ústa a nabrav dechu, pravil šenkýři:

„Vy jste starý zloděj a měl byste být zavřený, že otravujete lidi patokama, ale mně to neublíží, dobré prase všechno stráví...“

„Až slouží ke zdraví!“ zasmál se šenkýř a hosté s ním.

Nejraději chodil do hospody o muzikách. Když mužští odešli do kola, vyprázdnil jim sklenice. A když se strhla pranice a všechno utíkalo, zůstal jen starý Dada. Sbíral rychleji sklenice než hospodský, ovšem ne proto, aby se rvači neměli čím tlouci, ale aby je vytáhl do poslední kapky. Kdykoliv se mu podařilo lacino se napít, najíst nebo něco uzumout, byl neskonale šťasten.

Přes to přese všechno nebyl lidmi opovrhován, spíše vyzníván. Vědělo se, že je to jeho nemoc, že to nedělá z nouze, neboť měl chalupu s třiceti stryčky polí. Vesnice si na něho zvykla a divila by se, kdyby byl býval jiný.

Dnes měl hloupý den. Nic se nedělo, nikdo nejel a nešel, sváteční klid ležel na vsi a řece. Mlýny stály, nehučely a voda slabě šuměla ve vratech jezu. Seděl schliple na sluníčku a olizoval špičku.

„Nic naplat —“ posteskl sám sobě — „musím si nacpat!“

Vytáhl těžce splasklou měchuřinu a odměřil štipec tabáku. Když už si chtěl zapálit, vyběhl z hospody malý synek šenkýře. Ukusoval z veliké buchty, až se mu povídla lepila na nos.

„Pojd sem, Jeničku, kluku kudrnatěj!“ zavolal na něj Dada přátelsky.

Chlapec přistoupil v důvěře jako k starému známému.

„Co jste měli k obědu?“ zvidal Dada.

„Vepřovou pečení,“ chlubil se hošík.

„To jsi si dal, vid?“

„Bane, já radši buchty!“

„Já taky!“ honem Dada. „Ty já moc rád! Dej mi kousek na koš...“

Hošík Dadovi podal a než se nadál, buchta zmizela v jeho ústech.

„Te jsi hodný! Ale doma neříkej, že jsi mi dal, maminka by se zlobila! No, ale to nic není! Víš, co bych ještě potřeboval? Sirky. Jdi do kuchyně a přines mi jich pár, šel bych si pro ně, ale nechce se mi vstávat. At tě nikdo nevidí, vaši bys jsi pak mysleli bůhví co! Eman tě za to svezl na pole...“

Chlapec se nedal pobízet. Aby starému Dadovi vyhověl a mohl se svěsti na jejich voze, rozběhl se domů. Náhoda však chtěla, že šenkýřka spatřila synka, jak sirky strká do kapsy. Zvědavá, co s nimi bude dělat, šla opatrně za ním a schovává za vraty viděla, jak je dává Dadovi a ten jej pochvalně hladi po hlavě. Ovšem, že nepotřebovala výkladu. Jsouc energická a vždy pohotová řešit věci na místě, vyběhla jako litice a vyčínila Dadovi na celou ves. Lidé naslouchali s netušenou radostí, že mají nedělní zábavu, zvláště ženské, a pobízeli šenkýřku, jen aby starému zloději dala, že kazí děti.

Najednou bylo na silnici živo. Vyšli mužští z hospody a smáli se, vyběhla Dadová, hubená a bezzubá a pomáhala šenkýřce.

Muže nešetřila. Otrávil ji lakotou život a dělal jen ostudu dětem.

„Jen mu dejte, co se do něho vejde!“ naváděla šenkýřku. „Nestyda starý, koukejme se, on bude kazit děti, učít je zle dějně!“

Stála nad Dadou, šiškala a mávala mu rukama nad hlavou jako cepy. Bylo jí lhostejno, že sem hledí celá ves, naopak, řešilo jí, že může muže veřejně zatratit. Ostatně nemělo smyslu chránit jej. Ves byla jako jedna rodina a Dada byl pověstný. On si z toho také nic nedělal. Klidně seděl na lavičce a odbyval ženu jedovatými pošklebky:

„Heleď se, jdi dál, prskáš jako židovka! Necintej jako cinto ze Zelence!“

Věděl, že se ženy nejdříve zbaví, bude-li jí vyčítat její tělesné vady. Jeho zlodějská příhoda se změnila v domácí šrůtku.

Šenkýřka odešla, Dadová se také uklidila do stavení a Dada, bafaje naprázdno, opět osaměl na lavičce. Nic ho nemrzelo, všechno by bylo zase v pořádku, jen kdyby mu byla šenkýřka nevzala sirky. Ten nezdar ho nejvíce hnětil. Nezbylo, než zapálit si vlastními.

Zadýmal jako opravdický chalupník, když peče chleba, ale v zápětí vyňal dýmku z úst a vábivě zamlaskal na pěkného stavčího psa, pobíhajícího kolem hospody. Pes byl mlynářův a Dada, ačkoliv měl špatné oči, přece viděl, že má pěkný kožený obojek s niklovou přeskou.

„No pojd sem, Valdman, na...!“

Pes zavrtěl ohonem a byl by se dal skutečně zvábit, kdyby ho nebylo strhlo zpět pánovo ostré hvízdnutí.

Dada povstal a zapátral po mlynáři. Spatřil ho na můstku u přívozu se starým Kubelíkem. Viděl oba na tu vzdálenost jako v mlze, ale poznal je určitě, zvláště kamaráda Kubelíka, vysokého a hřmotného, stále žermujícího rukama, jako by se hádal s celou vesnicí. Vyskočil z lodí, s kterou převozník opět odrazil, a přidal se k mlynáři s hluchým pozdravem.

Dada přimáčkkl popel v dýmce a spokojeně se usmál. Přece se dočkal... .

Denní Hlasatel 7
4. listopadu 1992

Slušovický model

František Růžička

Před několika dny jsem se vrátil ze Zlína. Pochopitelně, že jsem si neodpustil návštěvu Slušovic. Přiznám se, bylo mi tesknou, když jsem viděl opuštěnou dostihovou dráhu, zrušené prodejny KVATRO a vůbec si připustil skutečnost, že už se tam nebudou odehrávat chvíle, za kterými se vydávaly tisíce a tisíce lidí z okolí i dalekých zemědělských družstev. Jenže dnes již všichni víme, jak to bylo a tak nad slávou zaslého monopolu málokdo uroní slzu. Spíše vyvstává otázka, co bude s těmi proústrovanými miliardami. (kolik jich vlastně bylo???)

A tak si v této souvislosti neodpustím jen tak zběžně přejít článek z „růžových“ novin, kde se uvádí rozhovor Alexeje Žáka, který žije jako utečenec ve Švýcarsku. I nadále po udělení milosti (to to trvalo), odmítá návrat do Československa. Upřesnil, že se nevrátí, dokud nebude uzavřen soudní proces o jeho nařčení ze zneužívání služební pravomoci a vydírání a dokud nebude soudně i policejně zlikvidována causa „Slušovická mafie“. Dodal, že „bude záležet i na tom, do jaké míry budou státní legislativa, exekutiva i soudnictví oproštěny od starých struktur. V průběhu vyšetřování v r. 1990 a 1991 vyšlo najevo, že v různých nezákonných aktivitách ve spojitosti s JZD Slušovice se objevilo i jméno Petra Pítharta a to v negativním světle. Ten také znemožnil kontrolu, kterou měla provést mezi-ministerská komise“.

A. Žák se vyjádřil i k otázce rozpadu ČSFR a uvedl: „Slovensko si bude moci tzv. slušovický model vyzkoušet in natura. Byl založen na okrádání státu na daních, na podvodech páchaných na odběratelích a jiných formách tzv. socialistického podnikání.“

Co dodat závěrem! Udělil jste jednu ze svých četných milostí, pane prezidente. Jak je vidět, „provinilci“ to ani moc nepomohlo. Kde je tedy realizace vašeho smyslu pro pravdu a spravedlnost, ke kterému jste tak často vyzýval obyčejné lidi? Pro státní správu a řízení tohoto státu vaše idee neplatí

Krajina domova...

ními květy samotářů, Mé kroky provází jen let racků a čejek, někdy i velebný čáp. Kolem dokola je ticho ladící, ticho posilující, jež nikdy nezatíží melancholii.

V podvečer se vracím. Již z dálky mě vítá veliký stříbrný smrk u vchodu naší zahrady. A pak i jabloně, hrušně, švestky a záhony květin i zeleniny.

Vítá mne jihočeský domov...

OD MASARYKOVY NÁRODNÍ ZRADY UPLYNULO JIŽ 74 LET

Když "BÝT ČEHEM" ještě znělo hrdě!

"Jsem přesvědčen, kdo má Ježíše za vůdce v náboženství, nemůže být antisemitou. Jest mně to tak jasné, ne, že Ježíš sám byl Židem, že byli apoštoli Židé a že staré křesťanství, zvláště katolicismus měl v sobě mnoho židovského, ne; přijmu-li však Ježíše, nemohu být antisemitou. Jedno nebo druhé. Křesťan nebo antisemita!"

T. G. Masaryk

"Antisemitu neustanou ličit židy jako non plus ultra chytrosti a úskočnosti. Jak se potom k těmto vlastnostem hodí brutálně bílá zvrhlost v Polně? Kdyby dnes nějaká zřejmě tajná společnost nebo sekta chtěla mít lidskou krev, tedy by si vyhledal jejich zločinný duch svoje neznámé a už v životě ztracené oběti ve větších městech a ne na venkově. S tohoto hlediska posuzují všechny v poslední době jako rituální vraždy uvedené případy; také polská vražda odporuje všem předpokladům, které antisemité uvádějí, pokud se týče tajné a tajně prováděné rituální vraždy. Pokud vidím, antisemitská pověra o rituální vraždě má nyní převážně hospodářský význam. Antisemité předstírají, že chtějí osvobodit lid od hospodářských vampírů: Tato antisemitská pověra, jak vidno, je všeobecná, je mezinárodní; je proto záhodno, aby proti ní vystoupili všichni protivníci společnosti. Kdyby tomu mohl být tento můj projev nějaký prospěšný, můžete ho uveřejnit."

Tento Masarykův dopis (protestující proti označení vraždy Anežky Hrušové z Polné - duben 1899 - za rituální, pozn. J.T.) vyšel v Neue Freie Presse. Rázem sesypaly se na něho výčitky zejména listů klerikálních, že není lékař, ani právník a že se nemá do věci vměšovat, pokud ještě není vyřízena.

Zatím smlouvali se antisemité viděnci i čeští o útoku na prof. Masaryka, o útoku na místě nadmíru citlivém - na universitě. Deutsches Volksblatt ve Vídni přinesl v sobotu 11. listopadu 1899 aviso: "Prof. Masaryk dožije se při své nejbližší přednášce nepříjemného překvapení. České studentstvo vypíská ho podle všech pravidel studentského umění." V Praze samé v neděli 12. listopadu rozhazovány byly na universitě a na

technice listky: "V pondělí Masaryka na praktické filosofii vypískat." ... Asi 1200 studentů (i nestudentů) obsadilo v Klementinu nádvoří a přednáškový sál.

Po tomto druhém vyzvání (když se Masaryk pokoušel uklidnit protestující studenty, pozn. J.T.) přišel k tabuli student Fiala a napsal:

"Máme proti Masarykovi to, že v dobách tak pohnutých, kdy je třeba, aby národ stál co jeden muž proti nepřátelské vládě, chce on pro žida rozštěpit celý národ a tím jej zeslabit. Pracuje rozpínajícím se Německu do rukou! Máme proti němu dále to, že tvrdí: Já musím mít pravdu, byť i to, co tvrdím, pravda nebyla, na něm české krve by se ani Hilsner nedorážal."

...Tyto studentské demonstrace byly aranžovány od společnosti velmi různorodě. Vůdcovství měli studenti klerikální, zejména člen Mariánské kongregace, s nimi šli studenti mladočestí, radikální pokrokaři i národní dělníci, a to ze všech fakult univerzitních.

...Nad Čechami, Moravou i Slezskem se rozšířila tma. V Kolíně jednoho dne vyšel silný houf ze Sokolovny a křičel: "Ať žije státní právo! Anežko, to je hrůza! Ať žije šibenice na Hilsnera!" Kolín nebyl sám, kde se protivladní demonstrace spojovaly s protesty proti Masarykovi a židům. V Chlumci nad Cidlinou demonstrovali společně radikálové, klerikálové a národní dělníci 28. listopadu 1899 Vytlučena byla nejdřív okna židovské pleterny a několika židům.

Prof. Masaryk zůstal terčem útoku po několik let. Abych aspoň vyjmenoval některá města: v Mladé Boleslavi 3. června 1900, v Benešově 31. března 1901, v Chlumci nad Cidlinou 9. března 1902, ve Skutčeli r. 1906 a v Plzni ještě v únoru 1907.

Obrazek benešovský: Masaryk měl přednášet o Havličkovi. Sotva vyřkl větu, už byl přerušen. Když vyzval demonstranty, aby řekli, co chtějí, zněla odpověď: "Nás zrodila naše vlast." Masaryk zvolal: Pojďte sem a mluvíte. Když řekl asi dvacet minut, podařilo se Masarykovi zvolat: O Havličkovi nechcete nic slyšet? "Od vás ne." Ani o Palackém? "Od vás ne, mluvíte o macesech." Demonstranti vystupovali na židle, pískali a hráli na všelijaké příruční nástroje. Později vyšlo najevo, že někteří národní dělníci čekali na Ma-

sarykův příjezd na nádraží s býkovicí a noží proti - zrádcům národa.

Hrdinové ale byli kněží Vrba, Kasal, Vlček. Vrba denuncoval vlastencům smíchovského knihkupce, že měl ve výkladní skříni Masarykovu brožurku "Nutnost revidovati proces polenský (vyd. listopad 1899 - J.T.).

Jako kdysi v boji rukopisným tak pro polenskou vraždu docházelo i k hlasování. Politický klub v Jičíně, domněle radikálů, pod předsednictvím advokáta Kloučka odhlasoval resoluci, že kdo nevěří v rituální vraždu, není český vlastenec. To se stalo léta Páně 1899 v prosinci. Jeden z lékařů, kteří ohledávali mrtvolu Anežky Hrušové, byl rodem z Jičína, proto mu klub vzdal díky za to, že podepsal znalecký spis v Radikálních Listech.

V Plzni měl prof. Masaryk v lednu a únoru 1907 přednášky o vývoji socialismu. Dne 3. února vystříkl neznámý člověk na jednoho plzeňského lékaře vitriol, neboť lékař byl prof. Masarykovi podoben. Byla by dlouhá litanie takových měst i vesnic, kde se prof. Masarykovi provolávala hanba v letech 1899 až 1907.

Když tento článek píšu (rozuměj E. Rychnovský), cítím, jak se nutím zapominat zejména na léta 1899 a 1900. Byla to léta prokletá, léta krve a tmy, léta nesmyslnosti, tuposti a zvířectví. Inteligence česká hromadně propadla při zkoušce z inteligence. Lid český dojímal nás trapně; v člověku, jenž se vydal na službu národní (rozuměj Masaryka), rodil se zoufalý pocit. Lid nechce, abychom jej budili, lid chce, abychom mu dali svatý pokoj a nechali ho při pošelilých zvycích a hloupých pověrách.

A přece Masaryka demonstrace bolely. Zdálo se mu, že působení své ve vlasti musí ukončit. Ostatně sám to doznal později, když totiž 4. března 1914 v Čase musil zase vykládat o židovských penězích. "Na boje pro své vystoupení v procesu proti Hilsnerovi vzpomínám nerad, s vnitřním odporem, protože byly hrubé, přímo barbarské. Tenkrát nejen studentstvo, nýbrž i universita se podrobila nekulturnímu tlaku antisemitské ulice..."

(Podle knihy Žida dr. Ernsta Rychnovského: "MASARYK A ŽIDOVSTVÍ" nakl. MARS, Praha 1931.

zpracoval Josef Tomáš)

budou potřeba), budou sociální demokraté a komunisté.

Jedná se o uměle vypracovanou režii, která má zdůvodnit rozbití státu nestabilitou dvou politických reprezentací tvářících se jako národní. Přičemž obě strany se chovají vysloveně gangstersky, neohlížejí se vůbec na nic a už vůbec se neohlížejí na to, aby jejich vyjadřování, jejich argumentace vyznívala alespoň zčásti gramotně.

Obávám se, že de facto jde o vstupu gangů - politika je na okraji -, že právě zločinecké organizace (které byly nasazeny mezi vládou a zpravodajské služby) v nichž jsou zainteresovány židovsko-zednářské lobby, KGB, CIA, Mossad atd.) usilující o získání našeho prostoru. Na rozdíl od dob nedávno minulých, jsou nyní exponovány převážně tyto zločinecké malice, které vlády chrání humbukem o humanitě a lidských právech.

Stávající politická reprezentace by měla být ponechána u moci asi do poloviny příštího roku. Do té doby musí: k 31. 12 1992 rozbit republiku, připravit českou ústavu, instalovat Havla českým prezidentem a zřídit burzu, aby všechny finanční operace mohly probíhat klasickým, západním způsobem; tzn., aby umožnily anonymní průnik zájmových lobby tím, že jim přes burzy nechá zkoupit majetek. Protože naše současné zákony umožňují platby pouze přes viditelná konta bank (anonymita není dostatečně zaručena), velké peníze sem zatím nepřicházejí. K zásadnímu obratu dojde přesně v

okamžiku, kdy se stát hospodářsky zhroutí a ony velké, zahraniční anonymní firmy ho zkoupí. Peněz zde tedy budeme mít relativně dostatek, ovšem samozřejmě ve formě půjček na obrovské úroky, které podnikům a státu nikdy nedovolí dostat se ze zadluženosti na mezinárodním kapitálu. Dalším významným aspektem je zničení zemědělského a potravinářského průmyslu. Pokud stát není schopen uživit své občany, je logicky vydán v milost či nemilost komukoli.

Po splnění těchto úkolů bude dnešní garnitura hozena přes palubu (několik lich může být odsouzeno, aby byl daný stav jakoby rehabilitován) a nastane - přesná jazyky rehabilitován) a nastane - přesná jazyky Prologů slonských mudrců - váze konsolidace. To znamená, že nastoupí vláda, která bude oně konsolidace schopna, a ta bude levicová. O tom není nejmenších pochyb. Krátce před tím se levice začne třístit (přesto, že se v této době integruje) a z tohoto procesu vzejde nějaká sociální demokracie (příp. koalice v čele se sociální demokracií). V Německu čeká podobný osud Kohla a spol., ve Velké Británii Majora a konzervativce nástupem labouristů k moci.

My se momentálně nacházíme asi v období, které se až příliš nápadně podobá začátku roku 1929, t.j. v období před světovou hospodářskou krizí. Ty národy, které se JIM budou vzpouzet, vrhnou Židé do hlady a vlády jednotlivých států podlomí tím, že je vzájemně vrhnou do občanských válek, a tak je dokonale paralyzují (viz. Rusko, Jugoslávie a není vyloučeno ani Československo).

To je neefektivnější cesta, i když v sobě nese nebezpečí už nezvladatelné (z jejich strany) revoluce.

Připravil: Josef Tomáš

KOMUNISTICKÝ PUČ STÁTNÍM SVÁTKEM

JSME NA ZAČÁTKU ROKU 1929

Schválením 29. srpna - SNP - státním svátkem Slovenské republiky se její politická reprezentace oficiálně přihlásila ke strategii mezinárodního establishmentu, resp. k té její části, která stanovila pro další vývoj Evropy podobu modifikovaného bolševismu. V této souvislosti by však bylo demagogické přistoupit na tvrzení českých politiků a sdělovacích prostředků, že MEČIAR upevňuje na Slovensku (na rozdíl od Klausu v Čechách) pozice komunistů, že MEČIAR vrací Slovensko zpět k socialismu (na rozdíl od Klausu v Čechách), protože MEČIAR je bývalý komunist (na rozdíl od Klausu) atd. To je samozřejmě účelově zjednodušený pohled, dalek své podstaty. Stejně jako všichni ostatní, ani Mečiar sám o sobě nemůže nic a I ON je jen loutkou v rukou mezinárodních lobby. Byť jsme v některých předělových komentářích vyslovili jisté pochybnosti o tom, zda přece jenom židovské lobby neztrácejí nad Mečiarem kontrolu, dnes je už naprosto zřejmé (nejen z toho, že SNR schválila komunistický puč státním svátkem, ale i z koncepcí unie bez společné armády a financí), že slovenský premiér se v poslušnosti nadřazeným ničím neliší od svého českého partnera.

Do daného scénáře zapadá i nedávný Mečiarův návrh na vypracování slovensko-německé smlouvy, včetně Mečiarem vyjádřené připravenosti slovenské strany odškodnit odsunutí karpatské Němce a proti požadavku na odškodnění Slovenska. Bonn by tak musel přijít s reparacemi a vrátit válečné půjčky, které Slovensko tehdejšímu Německu poskytlo. Tím je podle mého názoru připravována půda pro precedens ve smyslu nátlaků na českou stranu odškodnit odsunutí sudetské Němce. (Byť podstata výše uvedené problematiky spočívá úplně někde jinde - v TP jsme se o tom již mnohokrát zmiňovali - toto jsou karty, se kterými se nyní hraje.) V této hře vychází mečiar a spol. logicky z diametrálně odlišného postoje Čech a Moravy, protože Slovensko bylo za války spojencem Německa. Tolik prosté konstatování faktů, které by si měli uvědomit zejména slovenskí občané, jejichž poutivé katolické a národní cítné cynicky zneužívá jejich vlastní politická reprezentace ve službách světového Židovstva. (O českém národě se nezmínuji proto, že už neexistuje).

Rozdíl mezi Mečiarem a Klausem je jen v obsahu roli (ovšem se stejným cílem - rozbití a prodej republiky), které hrají. V čem onen rozdíl spočívá?

Mečiar plní úlohu infiltrace modifikovaného bolševismu v podstatě přímo. Klaus

naopak infiltruje přes diskreditaci všeho skutečně pravicového (vydáváním diktátorské, levicové reformy za pravicovou), čímž připravuje pozice pro plánovaný nástup levice, resp. sociální demokracie. Po rozpadu republiky se přirozeně rozpadnou i všechny ty několikasetleté straníčky - ODS, ODA, OH... protože jejich role už bude naplněna a tudíž se stanou nepotřebnými. A jedině zkonsolidované strany, které přežijí (protože

Prodejní nabídka za snížené ceny

Týdeník Politika nabízí k dodání poštou následující publikace z produkce nakladatelství Agros Bratislava.

1. Analýza událostí 17. listopadu (M. Dolejší) - slovensky	24 Kčs
2. Irák-Kuvajt neoficiálně (J. Tomáš)	14 Kčs
3. Oficiální verze a fakta k případu Bartončík (J. Vofříšek)	19 Kčs
4. Protokoly sionistických mudrců - slovensky	32 Kčs
5. Genéza sionismu (K. Halbich) - slovensky	29 Kčs
6. A. Hitler - studie vyvolencovy krycí legendy, v češtině,	35 Kčs

Nabízené publikace + porto zašleme na Vaši adresu na základě písemné objednávky.

Při hromadných objednávkách nad 10 ks poskytujeme rabat 20 %.

Všechny objednávky jako obvykle zasílejte na adresu redakce:

J. Vofříšek, Pod Barvírkou 7, 150 00 Praha 5

Politická lekce levice

(V. KLAUS NA KOLENOU)

Koncem minulého týdne nám nabídla televize pohled na zklamaného až znechuceného premiéra V. Klause po hlasování zákona o zániku federace. Ukázalo se, že V. Klaus není tak sto procentně suverénní politik, jak dával najevo ještě před časem. Svůj projev jistě slabosti se snažil v následujících rozhovorech napravit konstatováním, že je nutné dále jednat.

Co nevidět bude část společnosti oslavovat tříleté výročí Velké sametové revoluce. Komunisté se tehdy lehce a elegantně zbavili své vedoucí role ve společnosti a břímě viny (krom Štěpána nikdo potrestán nebyl) chytře podsunuli jiným vládyčtívkám, ješitným a namnoze překabátěným osobám. Dnes všichni aktéři quasirevoluce včetně bývalého prezidenta V. Havla svorně narážejí, místo aby přiznali, že totálně zklamali. Část protagonistů zklamala svým laxním přístupem k těm, kteří byli skuteční viníci a kteří dnes, kdy se stát dostává do fáze „demonťáže“ (oficiální název pro rozpad republiky), z této situace dokonce profitují politicky.

Není divu, že ze strany těch, co pochopili význam Velké sametové, se ozývá obava ze zvratu a možnosti, že by se skalní komunisté opět mohli dostat do vedení státu (a nakonec svých bývalých členů mají v současné vládě dostatečný počet). Garance jejich beztržnosti a neposlušnosti, daná pravděpodobně dříve, než revolucí nastoupili na scénu, má za následek, že již nelze mluvit o vystrkování růžků, ale o prezentaci v celé kráse. To nám rovněž potvrdil pořad Oko na F1. Václav Havel se postavil nejen proti kolektivní vinně (patří krátký čas kolektivní) ale vůbec proti potrestání kohokoliv. Václav Klaus začal budovat ODS bez bývalých členů KSČ, aby jich nakonec ve

straně měl více jak 2,5 procenta a má je nakonec i ve své vládě, Václav Benda prosadil zákon o lustracích a prosazoval de-bolševizaci, ovšem jen do určité doby, podporoval Hnutí 90, stavěl se za unitární stát, chtěl bránit demokracii na Slovensku a dnes považuje demontáž státu za věc definitivní!

Slovenská strana se svou hláskou troubou HZDS pod taktovkou V. Mečiarova dala a pravděpodobně ještě dá české reprezentaci politickou lekci. Předvedla, jak se zřká-vají voliči i v tak silně nábožensky založené společnosti a stejně tak i jak se získávají spojenci pro prosazení některých plánů. Ukázkou bylo prosazení komise, která má pracovat na jakési formě unie, což česká strana nedávno jednoznačně zamítla a dnes se má s tímto problémem utkat doopravdy. A teď byla ODS v pořadu. Co týden dal označena za stranu, s níž nelze jednat! To vše bylo korunováno sdělením, že vlády obou republik se v plánovaný termín 6.10.92 nesejdou, a pokud se někdo sejde, tak pouze politické strany (vítězné)... Českým občanům je jasné, že sliby V. Klause o rychlém, bezbolestném, nekompromisním, razantním a nekompromisním jednání se začínají rychle vytrácet. A v jiné rovině se začíná odvíjet replika Vikárky, Hradu, Hrádečku, Papierníček, Kroměříže, Milov. Po letošních volbách to jsou zatím Brno, Praha, Bratislava, v nej-

bližším termínu Židlochovice a to jistě nebude poslední místo jednání. Čeští protagonisté se musí zbavit falešných iluzí a také názoru, pokud jde o levici, že odpouštět viny je lidské (a zatím nikdo nikoho netrestal) a v případě komunistů to platí dvojnásobně. První republika odolávala tlaku komunistů, odolává Francie, ale to jen proto, že protivníky komunistů jsou politici a ne osoby praktikující politikaření. To pak usnadňuje, aby komunisté zúročili svou více jak sedmdesátiletou praxi. „Suverénní“ ekonom a dnes premiér české vlády musí vzít na vědomí, že bude-li pokračovat ve svém díle s klapkami na očích, může se v nejbližší době ocitnout

na kolenu opět a ne jedenkrát a občany pak vrátit do rukou těch, kteří je měli v hrsti přes čtyřicet let. A pokud by byly volby, tak 33% hlasů se stane metou nedosažitelnou... Závěrem lze říci, že všichni, kdo podcenili de-bolševizaci a zamítli odsouzení protagonistů minulého režimu a to většinou z důvodů vlastního prospěchu, tvoří kolektiv, který nese plnou zodpovědnost za stav, ve kterém se stát a společnost nachází. Ne-budu připomínat pomalu meloucí mlýny, spíše na tomto místě dám přednost rčení „čín čertu dobře, peklem se ti odvděčí“. A zdůrazním, že čerty nenajdeme jen v HZDS a v KSČM...

Dr. Měcháček Jaroslav

Proč musí být rozbit Československý stát?

Pan Havel dobře ví, že Slováci by jej za prezidenta nikdy zvolit nemohli. Oni vědí, jak hluboce ublížil slovenskému národu. Proto je třeba zničit republiku, aby nedemokratická většina v ČNR mu zabezpečila prezidentské křeslo. K čemu je nutné potřebuje? Nejde jen o pařezovou touhu po moci, jak velmi dobře vyličil v jednom svém projevu v zahraničí, o výhody, které takový vysoký post skýtá jeho držitel, ale i o jinou, před oči-ma lidí zcela skrytou okolnost. Bude-li prezidentem, mpochem snáze docílí ZRUŠENÍ DEKRETŮ PREZIDENTA BENEŠE, kterými byli postaveni zrádci a kolaboranti z II. světové války (připomeňte si, že za pouhých 5 let Němci vyvraždili 350.000 Čechů, komunisté za 42 roky 320 osob!). Protože pan HAVEL pochází z rodiny zrádců a kolaborantů, byl postaven i ON!

Dále. Mnoho let byl placen tvrdou valutou – hlavně markami – a nyní by měl VRACET, ovšem na úkor lidí tím, že zrušením Benešových dekretů by okamžitě vznikly právní nároky sudetských nejen na návrat,

ale hlavně na jejich majetky! Kdyby se totiž Němci chcieli usídlit zde v Československu, stačilo by přijetí do západoevropské integrace a to by pro Němce nebyl žádný problém. JE Tedy SHODNÝ ZÁJEM jak p. Havla, tak sudetských Němců: nesmírná touha po navrácení majetků na úkor našeho národa. Zapomenout na Lidice, Ležáky, Osvětim, Terezín, celou II. světovou válku a JEJÍ VINÍKY – i z řad českých kolaborantů.

TO JE CÍLEM VEŠKERÝCH SNAH P. HAVLA a jeho kompliců? Myslím, že Moravany by před touto hroznou budoucností mohla zachránit Unie se Slovenskem. Ať tedy Havel svoje království, či jak si to oni nazvou, mezi svými, ale Moravany by mohl vynechat. Stejně ve svém projevu u příležitosti knižní vernisáže (3. X.) prohlásil, že: „společný stát se přežil“, a že: „Vytvoření země Moravsko-slezské pokládám za nesmysl.“ Reč hodná kandidáta Nobelovy ceny měru! Jenže zednářská světová lobby si učiní, co chce, bez ohledu na zájmy Čechů a Slováků...

(Seka)

Krach Mečiarovců

I když náš občan, skřípaje bezmocně zuby, sleduje nyní státoprávní vývoj, směřující k agónii federace z ofsajdu, má možnost projevit svůj názor i u volebních urn. Činí tak, jak ilustrují výsledky komunálních voleb, které se o poslední letní sobotě v SR uskutečnily v 67 obcích 31 okresů. Volilo se 60 nových starostů a 19 poslanců místních zastupitelství. Do volebních místností přišlo 59,16% oprávněných voličů. Vzhledem na irekvantovanou a dnes i velice sebovodomá prohlášení lídrů HZDS o tom, že mají masivní podporu občanů SR, volební výsledky na komunální úrovni lze označit za vzdorný občanský pořídek. Vždyť až 35% mandátů získali kandidáti, kteří na starosty kandidovali jako nezávislí, 15% mandátů mají po sobotě starostové z řad členů KDH, SDL má mandátů 8 a HZDS nejméně – pouze 7! Pokud jde o poslance místních zastupitelství, nejvíce jich přibýlo KDH. Sobota ve slovenských volebních místnostech tudíž potvrdila to, co tehdy dne konstatovali delegáti a hosté na popradském sněmu KDH: Konsternovaný slovenský volič tři měsíce po parlamentních volbách jako by si udělal jasně, koho, byť na místní úrovni, nevolit – HZDS!

Eva Bombová

JAKÉHO PREZIDENTA BYCH NEVOLIL

... kdyby občané měli možnost si vybrat hlavu státu, ve kterém žijí (jako v jiných DEMOKRATICKÝCH státech – USA, Polsko, Rakousko...)

1. Nechtěl bych, aby pocházel z rodiny zrádců a kolaborantů s německým lašismem, která proto byla postižena dekrety prezidenta Beneše. Jinak by usiloval o zrušení těchto dekretů a tím návrat rodinného obrovského miliardového majetku, ale i návrat sudetsků do naší země vůči jejich majetkových nároků.

2. Chtěl bych, aby byl VLASTENEC, nikoliv nadnárodní vysoký hodnostář (kádoš) svobodných zednářů. Vlastenec by dával přednost zájmům SVĚHO národa před zájmy cizích zemí.

3. Měl by to být buď Čech nebo Slovák, nikoliv původem částečně Němec a chováním takřka úplně...

4. Měl by být pravdomluvný, ne aby LHAL národům nejméně devětkrát veřejně.

5. Neměl by se dopouštět NEHUMANĚCH ČINŮ (např. persekucí důchodců a sociálně slabých propouštěním desítek tisíc zločinců na obyčejné lidi a sám se sebrat za pevnost ochranky, jakou měl ŽADNÝ lidem milovaný prezident, neměl by postihovat ŽENY v jejich politických právech ještě více než za komunismu, neměl by devastovat zdravotnictví, školství, zemědělství, průmysl... namnoze ve prospěch svých zahraničních přátel).

6. Měl by být VZDĚLANÝ ČLOVĚK, nikoliv s dálkovou maturitou na stí. škole, ale alespoň s vysokoškolským vzděláním, jako mají hlavy státu i v ostatních zemích,

dokonce i třetího světa!

7. Neměl by podléhat vlivu narkotik (tabakismus, alkoholismus...)

8. Měl by ovládat perfektně mateřský jazyk, bez ráčkování, gramatických chyb, slovních parazitů (ehm, ehm, é, é...), znalost několika světových jazyků i jazyka bratrského národa by měla být samozřejmostí...

9. Měl by být oblíben u národů své země VÍC, než u odvěkých nepřátel, kteří by mu tleskali.

10. Měl by sloužit SVĚMU NÁRODU, nikoliv cizím zahraničním zájmům, zednářům, rotariánům, nadnárodnímu kapitálu, pivním, příbuzenským, kamarádským a podobným svazkům. Nesměla by jej ovládat PAŽRAVÁ TOUHA PO MOCI a penězích.

11. Žít proslé, v pravdě, křesťansky – jako Masaryk. Neobklopotat se směšnou divadelní pompou, pozlákem, zlatem, převlekem, superauty, letadly a cizineckými poradci. V chudém státě žít chudě, v bohatém na úrovni. Mít SOCIÁLNÍ CIT!

12. Svě dovolené by měl prožívat mezi svým lidem, nikoliv v daleké cizině.

13. Dary by měl zásadně dávat ze svého, nikoliv státního bez souhlasu parlamentu a lidu. Naopak – nechal se korumpovat milionovými valutovými „odměnami“.

14. Nesměl by ochotně, s radostí, podepisovat MEZINÁRODNÍ SMLOUVY v neprospěch státu. Měl by znát perfektně dějiny své země!!

15. Nesměl by být evidovaným spolupracovníkem SIB a dřívějším členem KSČ.

JEN TAKOVÝ ČLOVĚK BY ZÍSKAL V PREZIDENTSKÝCH VOLBÁCH MŮJ HLAS!

Dr. Karel Sejček
prof. historie a
jazyků

MIKI SPIGL
Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

NORTH RIVERSIDE
3 ložnicový novější domek, obý-
vák, formální jídelna, centrální
chlazení, 2 koupelny, rekreační
místnost, garáž na dvě auta.
Blízko autobusové zastávky a ná-
kupu. **SOLD**

BERWYN
3-rodinný dům, 3-3-1 ložnice.
Postranní vjezd do zděnné gará-
že, vysoké nájmý. Skok na Čermá-
kovu třídu. **SOLD**

BERWYN
2-rodinný dům, 3-2 ložnice, sepa-
rátní topení, plav bazén, garáž
na dvě auta. Blízko Čermákovy
třídy. **SOLD**

HELP WANTED

SECRETARY: česky, anglicky,
musí mít vlastní auto, lehké
psaní na stroji, od 10 do 4, plat
dle dohody. Nabídky pod znač-
kou "Spolehlivá" do redakce.

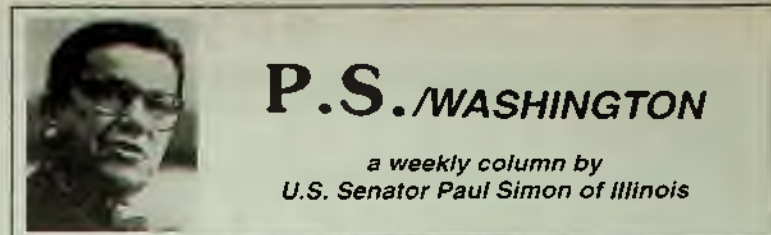
CHILD CARE:
Mature, responsible, experien-
ced woman to help mom care
for a 4-mo. old in her Oak-
brook home. Part-time, flexib-
le hrs., non-smoker. Tel. 323-
5771

— WILL HIRE:

Looking for nail technician and
pedicurist for ultra-modern salon
in western suburbs. Great oppor-
tunity for a new career in the field
of finger nails. Will train. Must
speak some English and have trans-
portation. Tel 986-0000.

We buy
**CZECH Pottery and Glass,
and Costume Jewelry!!!**
Top prices! Prefer signed pieces (ie. Peasant Art
Industries; Ephraim; Dilmár Urbach). Sorry, no crystal.
Please call (312) 281-4186.
We will call you back if you leave a message.

*Poslouchejte
Československou
půlhodinku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM*

*každou
středu a čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jiráč*

P.S. WASHINGTON

a weekly column by
U.S. Senator Paul Simon of Illinois

Runaway Deficits Cost Jobs

The lead article in the editorial section of the September 6th *New York Times* has this heading: "America Isn't Creating Enough Jobs, and No One Seems to Know Why."

Not quite accurate. Two days later columnist David Broder summed up our situation well: "The greatest challenge facing the next president, whether it is Bush or Clinton, is dealing with the runaway national debt. Already more than 60 cents of every dollar of personal income taxes goes simply to pay for the interest on that debt. Nothing of any consequence can be done to improve America's competitive position, its education, its health care system or anything else unless we stop the hemorrhage of deficit spending."

On Oct. 1st, the start of the new federal fiscal year, gross interest will become the number one spending item in the budget, passing both defense and Social Security.

A New York Federal Reserve study suggests that the federal government's deficit is the principal culprit in our loss of national savings, and the loss of savings in recent years has cost us 5 percent growth in national income (GNP). The Congressional Budget Office calculates one percent of GNP loss causes a loss of 650,000 jobs.

However, it is more than simply lost jobs. It is also the type of jobs that have vanished. During the last decade approximately 8 percent of our manufacturing jobs disappeared, largely because our government deficit caused such a huge trade deficit. Manufacturing jobs have shifted to other nations. At the same time we gained in service sector jobs. But we have this problem: Service sector jobs on the average pay 44 percent as much as manufacturing jobs.

A simple illustration: A person who works in a steel mill who loses his job gets one at a fast food restaurant. He or she is employed, but the standard of living drops. The family cannot afford a new car, and when enough people cannot afford new cars, General Motors lays

off workers, and buys less steel, and more steel workers are laid off. And the cycle continues.

We have to turn that cycle around.

In June the General Accounting Office issued a report that should have been on the front page of every newspaper in the nation, and on all the evening news shows, but like many significant reports, its complexity discouraged coverage.

Among other things, that report said the deficit is leading us downhill economically, but if by the year 2001 we turn it around and balance the budget, by the year 2020, instead of experiencing continued decline, the average American's real standard of living will increase by 36 percent.

But they suggest this essential requirement: "a willingness to accept short-term discomfort as the price for long-term economic gain."

The difficulty with that is that those of us in both political parties are reluctant to ask for short-term discomfort. Too often we get elected by telling people what they want to hear, not by telling them the truth.

You would not go to a physician who tells you only what you want to hear, and you should not go to a political leader who tells you only what you want to hear.

Taiwan has one-twelfth the population of the United States but has operated in a prudent fiscal manner, as we have not.

Now Taiwan has announced a \$300 billion program for infrastructure over six years. Because of the population differential, that would be like the United States having a \$3.6 trillion program.

If we were to do that, the financial markets would go berserk, because of the financial hole we have dug for ourselves with our fiscal folly.

The reason for our economic decline is no mystery, nor is the way out any mystery. This year the federal government is spending \$5 for every \$4 we take in. You don't need to be a Harvard economist to recognize there are long-term penalties for that type of conduct.

Čistím koberce
a čalouněný nábytek. Volejte
kdykoliv, Chris — (708) 863-4113.

**LORETTA'S — LTD
DOMESTIC EMPLOYMENT AGENCY**

- *Nannies *Babysitting
  - *Companions *Elderly Care
  - *Home Health Care*
  - *Housekeepers*
- Licensed & Bonded
(312) 523-3575
(312) 523-3767

SEZNÁMENÍ
Češka, středoškolačka, 40 let,
hledá inteligentního, vyrovna-
ného muže do 50 let. Foto
vitáno. Zn. Západ — USA.

SEZNÁMENÍ:
38 letý sportovně založený hledá
protějšek bez závazků k vážnému
seznámení. Zn. "Najdu?"

*****
IJK TRANSLATION SERVICE
z češtiny do angličtiny
a naopak
I. J. Kovar
P.O. Box 313
Riverside, Il. 60546
or call (708) 442-7115
*****

PSYCHIC HEALER
DONNA LYNN
PSYCHIC HEALER
PALM & CARD READINGS
She can help all problems of
life, love, marriage. No matter
what's your problem. She can
and will help you. Quick results.
Call now: 312-476-8221.

Na vědomí našim čtenářům:

V poslední době se několik našich čtenářů dotazovalo ohledně data předplatného, které je vedle adresy na první stránce novin. Změny dat dělal náš dobrý přítel, který se po 42. letech exilu vrátil do Čech ke své rodině. Tato práce je velice zdouhává, neboť máme dosud zastaralý adresograf — na novější, jako mají jiné noviny, nezbyvá peněz. Pracujeme po večerech a nedělích, čtyři naši spolupracovníci jsou v Československu, proto prosíme čtenáře o trpělivost. Ujišťujeme vás, že každé došlé předplatné je ihned správně zapsáno do účetních knih.
— Děkujeme

Bude pre nás potěšením zastupovat' záujmy Vašej firmy v Československu, na Ukrajině a v Rusku. Firma: DAREXIM, Rúdlovská 90, 974 00 Banská Bystrica, Czechoslovakia, FAX 042-88-53938.

It will be a pleasure for us to represent the interests of your firm in Czechoslovakia, Ukraine and Russia. Firm: DAREXIM, Rúdlovská 90, 974 00 Banská Bystrica, Czechoslovakia, FAX 042-88-53938.

Příliš dobré, aby to...

není tu skoro nic, co by napovídalo, že tato tendence skončí. Důvod k tomu je ten, že domácí poptávka je slabá, zatímco úvěr je příliš drahý a cizího kapitálu zřídka přibývá. Jinými slovy, není dost incentivy pro investování a bez toho se polské hospodářství nemůže těšit nepřetržitému vzrůstu.

Za druhé, je sice pravda, že expanse polského exportu je impozantní a zmírňuje další pokles GDP. Ale něco to stojí. Totiž hospodářská "šoková terapie", započatá 1. ledna 1990 prudce, mezi jiným, znehodnotila polský zlotý. To vedlo k zvýšení vývozu, protože zboží se z velké části prodávalo za cenu nižší než výrobní náklady. Není třeba dodávat, že takový export měl povahu inflační. A co víc, ani ta silná devalvace nebyla dostatečná, a za dva a půl roku byl zlotý znehodnocen o dalších 50 procent, s vyhlídkou na další devalvaci. Následkem toho je vývoz stále víc subvencován, zatímco dovoz je stále dražší. To snižuje domácí poptávku po importovaném zboží, a zeslabuje to cizí soutěž s polskými monopoly.

Za třetí, aby se země mohla těšit nepřetržitému vzrůstu, musí snížit inflaci, která je pořád ještě hodně přes 40 procent ročně; a musí snížit deficit v rozpočtu, který se teď blíží k deseti procentům GDP. A je to právě tento deficit skoro dvakrát tak velký jako ten, který doporučuje Mezinárodní peněžní fond, jenž zpomalil pokles výroby. Ale když se snažíme snížit deficit, je jisté, že hospodářství znovu nabude tendence poklesu.

Za čtvrté, a nezávisle na hospodářské politice, bylo Polsko letos těžce postiženo zhoubným suchem, které snížilo zemědělskou produkci možná až o jednu pětinu. To zase může dále zkomplikovat tendenci hospodářského vzrůstu.

Proto, zhruba řečeno, tu není žádného základu pro optimismus. Právě naopak, mnoho náznaků navrhuje, že nejen je konec "šokové terapie", ale že snad natolik rozvrátila hospodářství, že to teď komplikuje jakoukoliv další reformu. Polský parlament teď prakticky zastavuje privatizaci hospodářství, která se považuje za škodlivou. A bez privatizace si není možno představit žádnou životaschopnou transformaci hospodářství. Ale v této spojitosti je třeba udělat poznámku. Ačkoliv privatizace v Polsku dělala pokrok, nicméně je pravda, že není ještě vidět žádné pochvalné její účinky na všeobecnou hospodářskou výkonnost. V maloobchodě, kde je privatizace téměř úplná, klesla produktivita práce o polovinu ve srovnání s dobou komunismu, hlavně kvůli zhroutil velkoobchodu. Kromě toho majitelé obchodů mají zlé časy kvůli klesající domácí poptávce, stoupajícím daním, drahému úvěru, atd.

Zahraniční soukromý kapitál se Polsku vyhýbá, částečně kvůli nedostatku náležité infrastruktury — systému služebních zařízení, jako je moderní telefonní síť. A Polsko nemá nutných deset bilionů dolarů, což je minimum k zavedení takového komunikačního systému.

A na konec, ačkoliv toto nejsou nikterak všechny ekonomické potíže Polska, jakýkoli zdravý vzrůst vyžaduje zdravé finanční prostředí. Na neštěstí polské banky, které se teď privatizují, jsou prakticky "broke" na dně, než ještě začaly své poslání, totiž transformaci hospodářství. A nikdo neví, co dělat, aby zlepšil jejich úděl. Domácí kapitálový trh prakticky neexistuje a s prakticky žádným přílivem zahraničního kapitálu není možno si představit, jak by mohlo hospodářství počítat s trvalým vzrůstem. Vzrůst, který nic nestojí nebyl ještě vynalezen, a Polsko opravdu nemá dost kapitálu k "mazání" vzrůstu.

Hořká pravda je, že Polsko, ponecháno svým vlastním prostředkům, by mohlo velmi dlouho čekat, než nastane nějaký trvalý vzrůst: ne jako dřívější Východní Německo, kde Bonn utrácí víc než sto bilionů dolarů ročně na přestavbu hospodářství.

Avšak mezitím by se mohlo stát mnoho věcí, které by mohly zvrátit reformy již zavedené. Máme—li věřit odhadům veřejného mínění, mladí Poláci, kteří by měli být pohonnou silou za transformaci ke kapitalismu, jsou převážně proti ní. Je to proto, že různé hospodářské skandály a životní styl nových zbohatlíků vzbuzuje v nich kritiku kapitalismu. Nezaměstnanost, kdysi v Polsku neznámá, nejhůře postihuje mládež, a ta ji považuje za svůj největší problém, a to je něco, co by se nemělo brát na lehkou váhu.

NABÍZÍME LEVNÉ CENY DO EVROPY — PŘÍMÉ LETY DO PRAHY A BRATISLAVY

• Od 1. října jen.....	\$548.00
• VÍDEŇ	\$548.00
• VARŠAVA	\$548.00
• BUDAPEŠT	\$548.00
• FRANKFURT	\$489.00
• MNIHOV	\$448.00
• LONDÝN a ŘÍM	\$448.00

UVEDENÉ CENY MAJÍ URČITÁ OMEZENÍ, ZAVOLEJTE
NEBO NAPIŠTE CO NEJDŘÍVE O PODROBNÉ INFORMACE

Máme nejlevnější ceny pro návštěvníky z Evropy

WEBER TRAVEL AGENCY, Inc.

6805 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS 60402
Telefon: 708-749-1333 — FAX 708-749-1350

VELRYBY ZTROSKOTALY NA BŘEHU NOVÉHO ZÉLANDU
Ve snaze zachránit tyto mohutné ryby, shání dobrovolníci dohromady asi sto velryb, které záhadně uvázly minulý úterý na pobřeží přístavu na severu Nového Zélandu, při cestě do Antarktidy.

Hledání viníků a nebo předem domluvená nečistá hra...

za rozpad federace také svůj podíl viny. Havel, ačkoliv se na jednáních nepodílel, projevil nedostatek politické prozíravosti. Veřejnost si uvědomila nebezpečnou a bludnou hru, kterou oba ambiciozní a vzájemně zneprátení premiéři hráli, když Mečiar navrhl konfederaci dvou států, v níž každý by získal mezinárodní uznání a Slovensko suverénní a rovný status. Klaus s buldočím odhodláním trval na pokračování federace, uznávané mezinárodně jako jediný stát. Mečiar, vědomý si slovenské ekonomické slabosti, začal čile naznačovat ústup ze svých extrémních požadavků ve víře, že Klaus učiní dalekosáhlé ústupky, aby zachoval federální uspořádání. Ale Mečiar špatně posoudil Klausův opravdový záměr a zjistil, že byl vyrohován, když Klaus pak nejen trval na tom, že je ochoten dát Slovensku nezávislost, ale aby takovou domluvu zdánlivě osladil. Slovensku přislíbil pomoc zaplatit jeho vnitřní dluhy. Mečiar si příliš pozdě uvědomil, že svou kartu prohrál. A hrál do Klausovy ruky a že to, co si Klaus přeje skutečně, je česká nezávislost. Klaus ji strašně moc potřeboval, protože mu dovolí pokračovat v jeho programu volného trhu bez rušivých zásahů ze strany Mečiara, bývalého komunisty, který cítí potřebu socialističtějšího přístupu vzhledem k vysoké nezaměstnanosti na Slovensku a k silnému levicovému přízvuku v hlavních slovenských politických stranách. A tak Klaus dostal to, co chtěl, zatímco jediným Mečiarovým východiskem bylo kapitulovat a přijmout rozdělení státu.

A čím je vinen Václav Havel? Ihned poté, co se Rusové po sametové revoluci stáhli, čeští disidenti, kteří se nazývali Chartou 77, a slovenští disidenti, nazývaní Veřejností proti násilí, zanedbali potřebu se sjednotit a vytvořit tak politickou základnu pro sjednocené Československo. Zůstali oddělení a žádného z jejich vůdců, včetně Havla, zřejmě nenapadlo, že by to mohlo ohrozit novou demokracii. Jako prezident Havel trval na tom, že se nestane vůdcem žádné politické strany a že zůstane nad nimi. Koncem roku 1991 už cítil, že Československo směřuje k rozštěpení. Veden obavou, předložil FS pět prezidentských dodatků k ústavě z nichž jeden mu měl umožnit vyhlásit referendum. Předpokládal, že většina obou národů bude volit proti rozpuštění federace. Jenže Havel nedokázal své návrhy dostatečně prosadit přesvědčováním poslanců, a tak byly odmítnuty. Bud' se naivně spoléhal na svůj vlastní vliv, anebo postrádal politický důvtip či průbojnost. A navíc, jeho tah se nehodil do Klausovy hry, která byla proti referendu. Nicméně šikovný Klaus zůstává s Havlem ve styku, protože si ho přeje mít prvním prezidentem nově České republiky. Jak řekl jeden vysoký činitele — Havel je stále ještě respektován jako mravně integritní člověk. A jako takového ho Klaus potřebuje více, než Havel potřebuje prezidentství.

To keep food from sticking, add the oil or butter to a hot, not cold, pan.

jakéhosi prezidenta spíš jako jakousi reprezentativní figuru a jaké tedy ty pravomoce by měl mít v souvislosti i teda s tím suspensivním veto, které by měl mít ten senát?

Mr. Kalvoda: My jsme pro zachování tradiční role našeho prezidenta, což není prezidentský systém jak známo, je to parlamentní systém, ale přesto v určité chvíli ten náš prezident hraje významnou a nejenom ceremoniální roli. Jeden z hlavních jeho instrumentů je suspensivní veto, jsme pro jeho zachování, zejména za definovaných situací, ale rád bych řekl, že to jeho suspensivní veto je něco jiného než to právo senátu pozastavovat návrhy a zákony, protože vychází z jiné strany a má poněkud jinou funkci. Kromě toho ten prezident by měl mít právo za určitých jasně definovaných okolností rozpouštět parlament, zejména když dojde k jeho zablokování. To je to, co nám v ústavě teď chybí. Neměl by mít tak široké právo rozpustit parlament kdykoliv, jako tomu bylo za první republiky, toto právo potencionálně ho velice posilovalo a i když nebylo nikdy v realitě využito, tak je to — to by bylo přílišné posílení jeho pozice. Ale ten prezident je jednou z dalších abych tak řekl postav na té šachovnici, který lépe naplňuje vyrovnání a vzájemné kontrole těch jednotlivých mocí.

Mr. Vávra: V ústavě, jak už jste se zmínil z roku 1920, která je jakýmsi takovým základním východiskem, měl skutečně prezident značné pravomoce. Pokud vím, tak ODS je kupříkladu pro spíše slabšího prezidenta. Jaké je teda — by podle názoru ODS měl mít prezident místo a pravomoce?

Mrs. Marvanová: Já si nemyslím, že je ODS třeba v parlamentní komisi na rozdíl od jiných stran názor, že prezident by měl být co nejslabší nebo slabší. Ne, zhruba setrváváme na těch pravomocích z ústavy z roku 20 s těmi omezeními, jak už o tom mluvil pan docent Cepl s tím, že by neměl například mít prezident ovšem už zákonodárné iniciativy, což je rozdíl oproti dosavadním pravomocem.

Mr. Vávra: Pokud jde jaksí o možnosti rozpustit parlament?

Mrs. Marvanová: Tady jsme ve shodě, proto jsem nic nenamítala, měl by mít možnost rozpustit parlament. Ta možnost by měla být specifikována v té ústavě. Je otázka, nakolik můžeme to precizovat tak, aby to byl taxativní výčet, to se obávám, že to možné není. Ale není možné, aby to bylo zakotveno naprosto volně, jako to bylo v ústavě z roku 20, protože za určité politické situace by to mohlo být i zneužíváno.

Mr. Vávra: Další otázkou v souvislosti s prezidentem je způsob volby. Jak by tedy prezident měl být volen. Měl by být volen jaksí přímo lidem, nebo voliči, nebo parlamentem nebo ještě nějakým takovým mezistupněm těmi voliteli, jako je tomu třeba např. ve Spojených státech?

Mr. Kalvoda: Zdá se, že většina se začíná přiklánět k tomu, aby prezident byl volen parlamentem, protože vytváření nějakých speciálních těles pro jeho volbu je vlastně čímsi podobným, jako parlament. A tady je taky zmatení terminologické, mluví se o přímé a nepřímé volbě, ve skutečnosti by bylo přesnější mluvit o tom, že je volen buď parlamentem nebo občany. Protože i občany může být volen nepřímou, právě tím, že zvolí určité volitele, jak je tomu např. ve Spojených státech, anebo přímo občany, jako je tomu třeba v Brazílii nebo ve Finsku. Ale protože u nás je tradice volby parlamentem, tak patrně převládne taky tento způsob. Mimo jiné i z důvodů praktických, poněvadž ta volba občany je nákladná, bylo by obtížné a my budeme muset rychle — bysme ji museli rychle zorganizovat, já osobně bych se přikláněl k tomu, aby prezident byl volen ve veřejném hlasování. I když tento způsob je zkompromitován z minulosti, a já se domnívám, že v některých speciálních situacích jako je tato by občané měli určité právo vědět, jak jejich poslanci, jejich zástupci volí. Tak je tomu právě v těch systémech, kterým se u nás nesprávně říká přímých, kde ti volitelé volí, mají už dokonce imperativní mandát, koho musejí zvolit. A bylo by docela dobře, kdyby se to udělalo průhledně a transparentně.

Mr. Cepl: Promiňte, dodám ovšem tolik, že ve vládním návrhu se počítá s volbou prezidenta sice parlamentem, ale oběma komorami, tedy včetně senátu. Ten, ty důvody jsou velice často opakovány, proto zopakují ještě jednou stručně, jde o to, aby prezident vlastně měl jiný druh legitimacy než vláda, přestože je nesporně součástí výkonné moci. Aby nebyl volen tím sborem, jemuž je odpovědná vláda a to je poslanecká sněmovna, nikoliv senát. Čili společná volba oběma komorami se tedy jeví jako vhodný kompromis mezi zastánci obou těch trendů, jak přímo občany, nebo parlamentem.

Mr. Vávra: Mezi parlamentními stranami převládá shoda, že prezident by měl být volen parlamentem, nikoliv občany?

Mrs. Marvanová: Ano, skutečně, až podivuhodná shoda. myslím, že všechny politické strany hlasovaly pro toto řešení, pokud se tedy nemýlím.

Mr. Vávra: Kontraverzním tématem je ono územní uspořádání. Nebo problém tedy samosprávy. Na úvod bych se rád zeptal. Jaké — je tedy jasné, že dochází k značnému rozporu mezi takovým tím racionálním modelem, ten, který jaksí by nejlépe fungoval a mezi tím, co jaksí vyžaduje politická realita, teda tím politickým tím — co je podle vašeho nebo jaký systém by byl podle vašeho názoru tedy ten nejrationálnější?

Mr. Kalvoda: Ted' se dostanem k tomu největšímu balvanu. Já bych řekl, že ten balvan se už začíná zmenšovat přece jenom, my jsme ho trochu odsunuli a obcházíme ho, ale on se nám mezitím zmenšuje a jsou už vidět určité obrysy jakési základní shody. Ze začátku to vypadalo velice

dramaticky, protože hnutí za samosprávnou demokracii, společnosti pro Moravu a Slezsko velice vehementně trvaly na tom, že v podstatě dojde k jakémusi dualismu na jedné straně buď země moravsko—slezská a na druhé straně země česká. Nanejvýš s Prahou, jako další třetí termín. Ale ted' se ukazuje i Morava by mohla sestávat z několika celků a bylo by potom logické a racionální, aby Praha vypadala česká část se rozdělila do takových přiměřených několika celků, 5, 6 a v tom čísle začíná být shoda se přibližovat většině stran, takže se nám objeví něco, nevíme, jak se to bude jmenovat, jestli, i když může se to jmenovat země, kraje, regiony, župy, bylo by to něco mezi dnešním centrem a okresy a je taky otázka, zda to bude jenom samosprávný útvar, nebo jestli na to přejdou některé nižší složky státní správy, jestli to bude kombinace. Nevýhodou tohodle řešení, ke kterému se blížíme je, že přece jenom máme těch stupňů potom víc o jeden. Máme obec, okres, tento region tomu budeme říkat a centrum. Úplně racionální řešení by byla jiná, ale ty jsou už nepraktická. Znamenaly by např., vysoukání celého toho systému nahoru, protože v poslední době se nám vytvořilo mnoho rozdrobených malých obcí. Tak kdybysme chtěli zmenšit počet těch stupňů, museli bysme se vrátit k jakýmsi větším obcím a zvětšit okresy, aby ta vzdálenost mezi obcí a centrem nebyla tak velká. Patrně dojde k tomuhle vícestupňovému systému a ten se dá překonat tím, že ty pravomoce můžou být objeden stupeň třeba. Že ty nižší složky státní správy by byly třeba jen na okresech.

Tedy státní správa se nekryje se stupněm samosprávy. To je tím řečeno. Já bych chtěl ještě dodat — víte, trend k dělení obcí a vytváření stále menších a menších obcí, kdy vlastně základním prvkem samosprávy podle současného ústavního stavu je obec, která má 75 obyvatel, která je tvořena třemi velkými rodinami, je to jaksí absurdní, daň, kterou jsme zaplatili opilstí jaksí demokracií. Je to přirozený trend, všichni jsme pro to tak či onak byli. Faktem zůstává, že racionální by bylo, kdyby ten základní stupeň samosprávy byl o něco výš, jak říká neakademicky docent Cepl, by byl vysoukán o něco výš než jsou ty malé obce, které se stále a stále štěpí a dělí a horní konec obce usiluje o svou svébytnost a dolní konec také. Ale to je věc a trend, který se těžko asi zastaví. Pokud jde o tu palčivost problémů samosprávy. Chtěl bych říci, že je nesporně dluhem minulé vládní koalice, byl jsem také jejím členem, takže neházím tu odpovědnost na jiné, je že, v tomto problému nebylo učiněno téměř nic. To je jaksí naše odpovědnost. Faktem ale zůstává, že není to kvůli tlaku některých moravských politických uskupení, že vládní koalice ted' nechť přece jen je pro další stupeň samosprávy, nikoli. To je program, který je racionální, který nemá nic společného s aktuálními politickými tlaky, to je prostě otázka skutečné demokratizace státní struktury a účelnosti výkonu samosprávy. Nesporně zde musí být další stupeň, tedy bych odkázal na to co bylo řečeno právě před chvílí, ale hlavní problém tedy tkví mezi dvěma jaksí řešeními. Jen z nich, které je nebezpečné je tendence k federalizaci České republiky. To znamená vytvořit z České republiky spolkový stát, složení ze spolkových zemí, se svým parlamentem, se svou vlastní neodvozenou zákonodárnou pravomocí, se svou exekutivou atd. Podle mého názoru je tohle to nebezpečné a vzhledem k megatrendům střední a východní Evropy, zejména je to hrozné. V tomhle tom jsem optimista a domnívám se, a nechci celou opozici zahánět do nějakého opozičního kouta, domnívám se s některými opozičními stranami, že budeme schopni nalézt racionální řešení, které zachová

Českou republiku jako jednotný stát, ale který širokou decentralizací státní správy za prvé a vznikem dalšího samosprávného stupně učiní zadosť všemu, co má moderní stát obnášet.

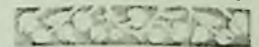
■ MOSKVA, Rusko

Rusko poslalo v neděli další vojsko do jižního Kavkazu, aby zastavilo nový výbuch etnických bojů. Nejméně pět lidí bylo zabito a mnoho zajato jako rukojmí, než bylo vyhlášeno dočasné zastavení válčení — cease fire, jak oznámily

zprávy. Ingušská a Osetijská vojska začala bojovat v pátek v severním Osetiji, území podél ruské jižní hranice s Gruzii. Inguští bojovníci v té oblasti žádají kontrolu části osetijského území. Byla to jedna z prvních otevřených srážek mezi těmito dvěma skupinami.

Death is forever.
Heart disease
doesn't have to be.

THE AMERICAN HEART
ASSOCIATION
MEMORIAL PROGRAM.

WE'RE FIGHTING FOR
YOUR LIFE.

 American Heart
Association

This space provided as a public service